sboru na župním cvičení a 2 okrsk. cvičení.
Spolkový biograf vykázal Kč 3000 výtěžek, 80 předsta-
vení pořádáno. Doplňovací volby provedeny ve výboru
a za revisora

Okrašlovací spolek pro Hvězdonice a okolí

Čís. I zpráv str. č. 42/43.
Zpráva tato dle protokolní knihy spolkové období 1929/II-
1930/I. Jednatel p. Žábranský.
Svaz přispěl spolku částkou Kč 50 kn vysázení stromku.
Zábavný večer 23/8 29. vynesl Kč 1036.40.
Z pokladny kina místního obdržel spolek Kč 2000.
II. Valná hromada konána 15/9. 29. Pokladníka p. Šťastný
klásí příjem Kč 6964.65 a Kč 2000 z kin.
Provedeny změny ve výboru. Výbor: J. Svocházka,
předseda, Jo. Mareš, nám.; A. Preiss, K. Jasanský st.,
K. Šťastný, L. Marek, O. Hrabě, St. Žábranský. Náhradníci:
Hamiška, Šejkora. Revisoři: Ja. Marek, O. Vovaříček.
Delegáti Svazu: J. Svocházka, O. Hrabě
Přednáška O. Hraběte o práci Svazu a okrš. okmil. spolků.
Spolek zastoupen na slavnosti čtvrtstoletí Svazu 30/11. 29
p. Svocházkem a Preissem.
Usneseno kn stavbě silnice od nádraží ku Oddrubi,
spolkem propagovaně, čemuž spolek věnoval dle usnes
výb. schůze 9/12. 29 Kč. 5737.20 (náklad asi 15.000 Kč.)
Orientační tabulky (Oddrubi - hrad) provedou O. Hrabě.
(silnice Hrádek - Benešov) ku Jasanský.
Žádá se pravidla u nádraží (Z. v. s. 4/5 30.)
Spolek v Chvaradech vyvrcholí ku tabulkám označujícím
Homann a Čejchanův Hrádek.

Hotovost ku 6/7 30 (z. v. sch.) činí Kč. 4785.- mimo salda
v p. Jasanského asi Kč 1600.
Pořádán večer na uvítání hostů letiště 20/7 30
vynesl asi Kč. 1626. (Zápis z. sch. 27/7 30).
Asfaltování silnice obcí ku nádraží usneseno provésti
za pomoci spolku a účasti obce, okresu, tvrdky, hasič.
sboru.
Tabulky na rozcestí Hrádku, Chvarova budou zhotoveny.
Osvětlení nádraží, ke čemuž spolek podal žád. druh
žádost, bude pořízeno služem prapory obce a stát. drah.

Knihovna obecní

Výňatek z výroční zprávy knihovníka p. Appla
za rok 1929 (z r. 1930 podaná) Výk. č. 73. I. zápisu:
493 svazků, 20 přičetných, přibylo 83, půjčeno 765,
čtenářů 112, oken 17.
Pokladna: Příjem Kč 1166.85 (za půjčení 179.70)
vydání 1056.10. (nákup Kč 697.70, knihy Kč 340.10 a j.)
Stav půjček: Vobci 404, Chvarady 130, Pražští hosté 46,
Kozmice 54, Oddrubi 32, Chanov, Čerčany po 7 - Běloříce
12, - Řepně 70.

Četnická místní stanice

V období 1929/II má zápisem o zatčení Jana
Hejnýho ze Samopší, který zavraždil tam svou
manželku a byl četnictvem místní stanice
21. 11. 1929 zatčen, odevzdán soudu v K. Hoře,
kde se ve vazbě oběsil.

Období r. 1930-1931.,

co pokračování

„Běžných událostí v obci."

Oddíl 5. Viz pod. záznam str. 99.

7. 7. 1931.

Kronikář zaznamenává, v době svého pobytu v obci, dle pramenů a pomůcek již v předu knihy uvedených, běh událostí 1930 II. pololetí a 1931 do 30. června t. r.

Obecní zastupitelstvo:

Most přes řeku Sázavu byl předmětem jednání obec. zastupitelstva (ustavené 25/12. 31) proti Krajin. Hrázdovacím a požádáno žem. úřad v Praze o zamítnutí vypracování projektu.

Peněžní úspory obecní vykazují částku asi Kč 50.000/-, což potěšitelným známkem správy.

Koupě lesa, jak o tom záznam zde na str. 99. byla projednávána p. starostou K. Jasanským u příslušného úřadu v Praze ku urychlení záležitosti. (3/6 31)

Nové budovy postaveny v obci dle seznamu č.p. (Seznam na str. t.k. č. 34) 1 mlýn & 2 pro p. Blovskou (čísel čp.), č.p. 63 pro p. R. Pandu co vilka.

Budova čp. 9 p.p. majitelů firmy Mareš a Jasanský zbourána a vystavěna nová do bloku továrních budov.

Pohyb obyvatel:

Dle sčítání 27/11. 1930. napočteno ve zdejší obci 312 obyvatel; dle náboj. vyznání: 280 katolíků, příslušníků 14 čsl. církve, 1. československé církve, bez vyznání 15.

Lebních kostí: Dle listů příslušných, včetně majitel. pův. 338 - mimo to pravděpodobně až 100 osob nezaměřených ke 30/8 1931

Zemřeli: 7/11 Paní Bářinová A z čp. 46 - p. Šustaň, penzist. z čp. 23. 19/3 31.

Narození: Jan Šestáková 17/5 30 - Mir. Sládek 19/9 30 - čp. 41 - čp. 159.
O. Melichna 7/10 30 - čp. 28 v Krámu 7/11 30. čp. 59 - R. Renes 29/3 31 čp. 29 - J. Kočová 7/11 čp. 2.
O. Kovalská 29/5 31 čp. 2.

Jiné změny:

Počasí. Podzim nepříznivý, zima mírná, jaro normální, mimo kon. června a započátkem července velká tepla. Zima „mokrá" má nebl. vliv na úrodu letošní. Druhá polovina srpna byla přerušně deštivá.

Úroda celkem dobrá, otavy dostatek, obilí sypě pěkné. Podprostřední úroda žeří se lesů dle usnesení p. Vrchního a to z důvodu zimy žita vlahé. Ovocniny o 1/3 méně - kvalitou uspok.

Události: Obecní zastupitelstvo s ost. spolky uspořádalo oslavu stát. svátku 28/10 a 1/5 1931. se zahájením stát. hymnou, účastí zástupců spolků, čl. stanice.

Vzhledem zřízení vlaku nádraží se v obci 28/6. 31. ujal starosta K. Jasanský, vyšetřování byl přítomen i při zjišťování.

Obecní knihovna: za rok 1930 vykazuje: Přírůstek knih 25 knih (518), v roce pak půjčeno 49, půjčeky stouply o 385 čísel (1150 - 765/1931). Malé změny v počtu čtenářů 120 (102/1929) pro 14 obyv.

Pokladna ke 31.12.30 hotovost, příjem za 1066.48 - Kopie

Kruh vyjadřoval částku Kč. 731.30 - Pěs vynesl k. 525.
Vejvic výnosek, Hájdonic (558), vojmíně z Hvožďan
7. Oak na př. Chocerady 290. - Praha 79. a j.

Četnická stanice.

Změny hodnostní: Stab. strážmistr Jos. Šrec v výjem na
praporčíka (22/12 31) a vyjmí na vel. strážmistra 2/3 32. Strážmistr
K. Vaníček jmenován 1/6 32. Stab. strážmistrem.
Telefon zřízen ve stanici 7/6 32.
Bezpečnostní poměry byly v obci a okolí v oboru
čet. stanice klidné, že nevyskytly se tu žádné nepří-
stojnosti. Četnický personál účastnil se oslav stát.
svátků, účastnil při vykolej. vlaku 28/6 31 aj.

Spolky

Sbor dobrovolných hasičů ve Hvěždonicích
Hotovost ku 15/2 31 Kč. 7 119.69, Celkem konáno 11 schůz.
Účastenství při výjezdu ve Dílení a Bezdíkově. Hradební odka
kával v r. 1930. 47 členek. Prail z bigrafu činí pokl. Kč. 3000-
Jednáno (24/11 31) o auto fon stříkačce. Valné hromadě 17/2 31.
přítomno 56 členů. (Ostrahal mal hromady za r. 1930 17/2 1931)

Okrašlovací spolek pro Hvěždonice a okolí.
Období 1931/II - 1931/I.
V programu zůst. nezměněn 23/8 1930 schválil členové spolku
akt. obou p. Havelky: Ich melde... v zájmu O. Hlaváče.
Spolek upozornil obec na vhodnost zlepšení úpravy cest,
čísel. tabulky a p., bezpečnosti stezky do Chocerad projevené
Oplakaty a j. Čistý zisk za r. 1930 činil Kč. 7603.35,
na stavbu silnice spolek přispěl částkou Kč. 8137.20
Výroční volbě 24/9 30 provádí k vedení spolku páni:
J. Prahájka předseda, Jos. Hanuš náměstek, do výboru:
Dostál (přeložen) Šťastný, Preiss, Vorášek, Zahrnutý
jednatel)

Správce fár p. Jasanský K. st.
Osvětlení nádraží v obci, o což spolek žádal, nebude-li nic za
účasti trvány v obci. Asfaltování silnice v obci, spolkem
navržené, odloženo pro příští nezájem. Povčíla na nádraží
bude zjem upraven dozorem p. Hanka Jos. Pozemek
„Oleček" hodlá spolek vyjmouti stavebním, kterou pro to
příp. práce. Dohled na osvětlení silniční vzal v popudu
spolku (p. Šťastný) a nákladem jeho.
Věnována pamětní vzpomínka členu spolku p. nad. R. Hermíkovi
Hotovost ku dni 24/6 1931. Kč. 7182.80.
Informační tabulka v zájezdním hostinci Dubí zařízena náklademem
spolku (Kč. 400). Brožurek odevzdal Kč. 1000 spolku,
textbrožur, jako různé, mají pokles příjmu, omezil hraní.
Chování vlaků zavdalo spolku mnohost stížností v účelnictvu.
Předseda spolku p. Procházka J. sloužil v letech 1930 již desátým, k němuž
výboru zvolen.

Pokles cen dříví.

Letos znamenáno zde, že dříví - kůlatina, prkna a j.
značně klesla v ceně oproti loňsku a to o 33 - 50%.
(Okna nečtěrná Kč. 200 nyní - 300 Kč. loni). Velkoslatiny, mají
sice tím lepší výnosem. Příčina poklesu: Očekávaná zaměstnanost
krásnou, potřeby všech prken a j. dříví, malý ruch stavební,
prostý dumping (Rusko vyrazí dříví o 200% nižší ceny,
činí přítoky úmyslně ku škodě Evropy. Samo pro sebe potřeba
plodí drahé zboží a nouzový výrazí za. babka)

Oslavovány stárnutý obce pana Fr. Jasanského

Voleč oslavenou kon konci července t.r. padesátiny krámka
p. Karla Jasanského. Místní důležitost nepřádalo nečemí
schůzku v restauraci u Rýzka (28/7.), jejich zmínkem promluvil
k panu starostovi města O. Vráčer, vyzdvihna v své řeči zásluhy
jubilanta - obce, jeho jeho zásluhy vykročil. Také promluvil
zástupci místního spolku, obce zastupitelstva, právové Hanuška
(Hanušovo), J. Procházka (Okrašl. spolek), P. Musil (Sokol Chocerady)
aj. Jubilant odvzdal včetně dopisů ze všech stran. Kéž dlouho
žije!

Období r. 1931 - 1932.

Pokračování „Běžných událostí v obci".

Oddíl 5. Viz strana č. 104.

6. 8. 1932. Vnásledujících řádcích zaznamenal kronikář od doby ukončení prázdnin letních, t.j. 30. 8. 1931 po dnešek, co bylo mu oznámeno dle pramenův uvedených v předu, dle vlastní paměti a z pomůcek poskytnutých i vše týkající se obce v souběžnosti s ostatními jevy u nás.

Obecní zastupitelstvo:

Úmrtí starosty K. Jasanského.

V protokole o schůzi obce zastupitelstva, svolané ku dni 1. března 1932. záznam o úmrtí prvého starosty obce Hvězdonic pana Karla Jasanského, továrníka, skonavšího 29. února 1932. ve věku 51 let. Obecní zastupitelstvo postáním vzdalo čest zesnulému, jehož zásluhy o obec ocenil člen zastup. pan O. Vodičář, kterýž promluvil jménem obec. zastupitelstva na pohřbu, konaném dne 3. března 1932. v Choceradech, rozloučiv se s prvým starostou obce, poděkoval mu za vzorný práci ku blahu obce zesnulým starostou vykonanou. Obecní zastupitelstvo v plném počtu bylo přítomno smutečnímu obřadu a položilo ke rakvi věnec. Velké množství ze všech řad občanstva doprovodilo zesnulého starostu p. tov. Jasanského na poslední cestě. Za Rasvěsken župu Polopravského promluvil u hrobu starosta župy p. Doleček, za dělnictvo trávny Karel a Jasanský p. Jar. Znamenáček, před tělocvičnou Sokola v Choceradech poděkoval zesnulému vůd. školy z Pobředa.

Význam slova - starosta - svými činy - úmysly, prací, nezištností a ochotou vždy v dobro obce pokořova, plně dostal pan Karel Jasanský. Kronikář píše sem těchto několik slov z vlastního poznatku, byť znal zesnulého jen několik let z pobytu zde v obci v době od r. 1926. Jistě řada občanů v místních i okolních lip své uznání o zesnulém si v paměti uchovají, neboť dále pana tov. Jasanského znali z jeho snah o zvelebení obce.

Že obce Hvězdonice byla za starostenství tov. Jasanského zvelebena ukazuje dnešní její vzhled i stav hospodářský. Úsnavam v této kronice o vývoji obce jest toho svědkem též v porovnání dob minulých. Zesnulému býv. starostovi Karlu Jasanskému budiž věnována čestná vzpomínka.

Význam obce pozemku. Člen fin. komise p. V. Karek navrh, aby obecní pozemek č.p. 1700/3. „Od skání" byl oseizen jasany, buky. Okrsk. spolek místní bude vyzván příspěti obci finančně. Okresní Komenský Hradec dodalo část stromovin, Ústřední okrsk. spolku darovalo 900 stromků. Náklad ke 800. Provedeno.

Most. Tato záležitost (Úřed. obc. z. 24/6 1932.) ve stadiu schválení, že zem. úřad vypracuje projekt v nejbl. době.

Ošetřování školy. Obec schválila příspěti na přístavbu školy v Choceradech zvýšením o 2 třídy. Čan tov. Jos. Karek zastupuje obec ve škol. výboru za zemř. p. K. Jasanského.

Nové hausnry. Čp. 69. K. Šál - Pavlovská - čp. 70. J. Zajíček, čp. 71. A. Pokřivalý, čp. 72. F. Kudláček, čp. 73. K. Šťastný.

Letní hosté. Počet letních hostů v období 1932 zjištěn počtem hostů dne 8/8. 1932 **281 osob** (V tom 18 v hotelu „Hvězda".) Méně 1930/1931 o 157 osob. (Ordance 4+)

Narození: Jarmila Jarošková čp. 5. 3/9 1931.
Jarmila Jarošová Lenin. čp. 53. 7/11. 1931.
Jiří Apl čp. 19. 31/1 1932.
Urbanová čp. 8 – Zmrzlíková čp. 16 –
Kroutil čp. 22. Adámek čp. 14 –
Cimirová čp. 2.

Úmrtí. Karel Jasanský, tovaryš čp. 21 29/2. 1932. 51. let.
Anna Lucie Jarošková čp. 5. 16/7. 1932. 77 let
Ant. Dvořák Lenin čp. 55 23/7. 1932. 4 roky

Počasí. Podzim 1931. normální. Zima 1931/1932: Led se udržel jen několik dnů, kdy hladina řeky zamrzla. Při tání zamrzlý led několik týdnů zůstal. Ledovalo se, jezdilo po řece. (p. Hanus) Sněhu málo. Jaro a léto 1932 ne normální. Jarních vod přišlo jen málo.

Úroda. Nadějné na sklizeň ovoce (2/1932). Žně se nic opozdily o 14 dnů. Příhodným vlahy zářijový jsou v lepším stavu. Asi před pěti lety byly podobné, lepší nebývalé než jindy (1931-1930) Pšenice horší, slabší. Vokolí chatová, některé zaorávány pro vymrzlost. Po úrodu byl podzim 1931 normální, dobrý. Zima způsobila škodu na pšenici. Byla sněhu, málo sněhu. Jarní obilí, dle dvořka, (4/1932) dobré, kvetlo o 14 dní ranněji, lepší než jindy.

Pícniny z jiné z nedostatku, seno stejně cenou, nyní nadbytek pícnin, Otavy pěkné, cena sena klesla. Vzdor tomu, že červen se nikdy chladný, málo slunce, obilniny vegetovaly uspokojivě. Na úrodu se jaro nikdy nepříznivě (1932), až hrách byl dobrý, což pícninám značně prospělo.

Rybolov nikdy na jaře zkázy v rybnících s kmeny na hrázi, velké kusy, což podobá a ničilo

Okresní knihovna. Půjček za rok 1931 = 1233 - 108 oborem, 17 mimo obec. Stav = 680 - vlastních 579. Přírůstku čís. 977-80 + příjmu - 682.10 - výdej. Nejčtenější čtenářka = Školní 84 knih.

Okresní osvětový Sbor. obdržel se p. F. Apple, kniha činnosti osvětové komise za r. 1931. = 5 přednášení - 2 besedy - 1 beseda mládeži - 1 akademie - 2 zpěváky. 2 dětská představení.

Čtenářská stanice. Zde zaznamenány toliko o zákrocích proti krádežím na př. od tempu (vulgo tempě) neb nepřístojnostech jiných (patrně) spáchaných. (Pesina z nádraží Hvězdonice odvezena až ku Čerčanům po kolejích, nebezpečí škody vlakům 14/5 1932.)
O pohřbu starosty obce p. tov. Jasanského účastni zástupci čet. stanice z Petroupimi, Oseček, Jesenic a velitel místní stanice.

Spolky.

Sbor dobrovolných hasičů ve Hvězdonicích.

(Zápis val. hromady a 2 schůzí)

Přijem z bia za 3300 - (vzácný sbor a okrsl. spolek)
Sbor má 16 členů, kteří 2 představení dotkl. (zpěva)
Volby 7/2.32 - Stanta K. Jasanský, referoval s. Hanuška (jednatel) L. Urnera pokladník, a O. Vráčeck jednatel
Po úmrtí starosty sboru p. K. Jasanského, spravujícího též bio v obě vzal se volbou p. Jar. Jasanský.

Obrazlovací spolek pro Hvězdonice a okolí.

(Protokol. kniha: 7 schůzí na psací zápisu)

Na úpravu pěšiny do Chocerad placeno Kč 1000 (98 zl)
Lavičku u nádraží dáno stavovní a upraven.
Valná hromada (II.) 30/8. 1931. Volné sdružení okrasl. spolků v Posázaví má delegaty nové, jednáno zde o prodloužení posázavské stezky. Náš delegát zpravoval pokladku o jednání Jenštejny - Hvězdonice a jest zpravodajem pásku „VS" (Okrsků). Vzor volby: Předseda J. Procházka, místop. J. Urnerek, výbor: F. Šťastný, A. Preiss, O. Kráčk, A. Jakoubský, K. Dostál, R. Melichna, J. Jasanský, O. Vráčeck, J. Šejkora, J. Albrecht, F. Znamenáček, Pazdr. Usnesli: Pan bar. K. Jasanský, p. A. Preiss. Čest jejich památce! Obdrželi jsme 900 stromovní pro vysázení zdeš., koupili jsme 1530 stromů.
Spolek uspořádal „Ples" (první zde) a dětský den 17. 7. 1932 (p. Dostál) s pěkným úspěchem i finančním (Kč 470.75). Jednáno o zřízení Kmpaliště pod nádražím a písk. tělocv. Příspěvek na zřízení laviček do Chocerad (pěšina) činění asi za 3500.

Hospodářský stav.

Celý svět zasažen zhoršením poměrů hospodářského života pokud se týká nedostatku práce nezaměstnanosti dělnictva, z toho plynoucí pokles cen zbožů, hodnot, movitostí a j. statků.
Pro tuto obec jest zjistitelno:
Prodej pozemků pro stavbu dalších sídlišť (vill); byť všude ochabla poptávka, zde snad by byl zájem leč ceny nejsou změněny, ač mnoho předmětů cenově klesá. Ceny kč 40 i na jen neúměrný s ohledem na polohy (oproti bližší. Na př. Jenišce také kč 35.
Ceny dříví pro místní potřebu (+ malém) neklesly. Jinak ceny ve velkém klesly na př. pějzo - prkna během 2 let z kč 300 na kč 160 - 180. Palivové dříví ve velkém též. Klády v lese rovněž. Průměr kč 60. m³.
O trávě se pravuje (Fr. Urnerek z Jasanský) nezkrácené, což výminka vyžaná, z 65% travin mají zkrácen provoz; proto se nelpí nedostatkem práce, že podnik místo výroby krčků (Hvězdkárny mlá. Č.S.R. zaměstnány) začali vyrábět „černé šrouby", dosud se nevyrábějí.
Jiné podniky: Pila zaměstnána - Sklárny ne.

IX. Slet všesokolský.

Pátá tělocvičná všenárodní událost měla ohlas v místní obci pokud je místní usedlíci byli činným při nácvicích ku sletu v sokolské jednotě chocerad-ské (nejbližší mimo Oranov). Prostná mužům nacvičovali: Jar. Stejskal, Rud. Znamenáček, Rud. Vráček, Jos. Vrkoušek) všici bydlící ve Hvězdonicích. Zjištění osob všech skupin členských, pokud jsou usedlíky v obci provedl J. Stejskal pro tento záznam. Z majetků budov ve Hvězdonicích o sletu cvičili na př. kronikář, jeho chůť a syn (čj. 444) v sestavě „Jiřinec", účinkovali ve všech VII. provedeních. Mimo to pracovali v slet. odborech. Ostatní činitele zde, jako dějitele

budov v obci zjistí kronikář dodatečně.
Po provedeném obejmutím 9/1932 a v něm zapsáno 13 členů sokol jednot jichž členové jsou mají budov v obci a čí vzdě se účastnili velkém rodeu pěšího výletu (na pěšku). Na sletu cvičili z Hájenice (za sokol Chocnady) P. Hrdlička a P. Znamenáček.

Sport Dva tennisové dvorce zde v obci zřízeny. Nejdříve v čp. 11, pak čp 44 Později čp 50 Členové tenisového kroužku v čp. 44 byli založení 10/8.32. členy tenis. kroužku v Chaceradech (počet členů 24 v čp 44. zápasů 8 odehrané) ve ville p. tov. Richtra 6 zápasů. Výsledek 5:5. Příst. pong. hra hraje se na několika místech v obci v přírodě v v bytech. Volejbal též. Dnešní zimní sezóna se odehrává v místnosti p. Sedláka ve Hájenicích účastníci členové odbočka a p. Richtra členové zahrál utkání s tenisovým kroužkem 6:4

Okresní věstník Pod 1932 čísla VI 22/4 32 má záznam na str. 20. že provedena volba hosp. výbor ve zdejší obci

Pout Samostatného pojmenování tohoto bez ohledu na původním významu slavnosti takové, obvyklé v místech chrámů, kaplí a p. (zdejší není a nebyla v obci) dostala se zde popisné dne 17/9.32. při „Dožínkovém dnu" pořádaném Okrašl. spolkem místním spolu se sborem dobrov. hasičů v obci.

Zpravodajství Kronikáři laskavě pomáhají v této práci páníové: Jos. Kovařík, truhlář, Jan Vrabec, obuvník, Petr Holub, obuvník, Fr. Oppl, místo. v trvání, kovářství, Jan Šrec, rol. stárnoucí, P. Jánošek náměstí starosty obecního, a funkcionáři spolků místních.

Období 1932 - 1933.

Pokračování „Běžných událostí". Oddíl 5.
Výstava č. 108.

Zápis provedl kronikář ve stejném způsobu, jaký uveden na str. č. 108.

Obecní zastupitelstvo: Dle potvrzení knihy schůzí 23/9 1932 – 3/7 1933.

Osvětlení obce rozšířeno o část ul. nad nádražím od hlavního vedení u stavení čp 9. za podmínek uvedených v zápise ustavení 23/9 32.

Koupě lesa. Schválena 2/10 32 koupě lesa od velkostatku Konopiště Hradčan směrem od cesty na Lenny (elektr. vedení) k hranici této parcely na západ za tř. 10.700.

Silnice okresní, jaká má být v budoucnu stavěna vyžaduje, aby obec. zastupitelstvo dbalo na potřebné místo a proto stavební komise nedovolí půstě volnosti od majetku parcel, než stanoví místa, kterými musí vyhověti všem požadavkům obce i zákon. předpisům. Výška ze míst položených od nádraží na západ k domku v Dolních Hvězdonicích.

Cesta ke lesu projektována v šíři 4 m mezi parcelou p. Hladíka a Cukra. Stavební povolení podmíněno tímto projektem.

Domovské právo uděleno 9/1933 Jos. Drábkovi v Lenně, taktéž Růženě a Marii Jánošíkové (23/9 32. obec. zastup.)

Obecní dům pojištěn požárně částkou Kč 50.000

„Ozorce lesní" v obec. lese, p. K. Sál, bytem v obci čp 69 složil písemně u okres. úřadu v Žerešově, náměstí usnesení 2/6 33.

Lavičky v obec. lese provedeny postavila na žádost Okrašl. spolku z místních u bývalého lomu, za budovou čp 44/45.

Nový sport Fotbalový klub v Hvězdonicích oboházel oplocení obce, že nemá možnost při svojim hřišti.

Nové budovy postaveny v obci
1/ čp. 74 Anni Marie Kunštová
2/ Bez Rolandace dosud:
3. Znamenáček čp. ——
St. Hrůšek " ——
3/ Stavba pod domkem p. K. Štumpfy má být letos provedena, žádostí o odklad na r. 1934 obec. zastupitelstvem vyhověno jen po zaplacení Kč 1500 příspěvku na cestu. (2/6 33)

Letní hosté sečtání dle přihlašovacích lístků ke dni 4/8 33 a zjištěn počet 341, tzn o 60 míň. Dovolený:

Narození: 29/8 1933 Fr. Sekal syn Fr. Sekala } zapsáno v čp. 3.
27/VIII. 1932 M. Sekalová dcera.
po lomu

Úmrtí: Jan Jaroslav Jasanský, syn trávníka v obci (čp. 21) zemřel dne 17. 6. 1933 v mladém věku 25. let
V květnu 1933 zemřeli: P. Znamenáčková, vyměnačka
M. Voráčková

Počasí: Podzim 1932 normální, dobrý, zima přinesla v 1932/3 málo sněhu, nepříliš, zimy dobré. Jaro 1933 velmi studené, sucho, kdyby byly deště teplé by úroda. Léto v nižší teplotě (srpen), až ten konec srpna tropická horka (26 30° C) jen 3-4 dny Náhlé ochlazení, déšť (2/8 33)

Úroda: (Hospodářství) Úrodniny podprůměrného stavu, obilniny a kopaniny dobré. Ovocné stromy nenesají plodů jako loni, třešně, různě, švestky málo a mrazky. Stav jabloní, hrušek prostředních jakých a mnohých. Žně se letos zase opozdily (viz stavu č 110), začaly 20/7 - Udržuje se další pra, úroda v ní dobrá Ceny dobytka vepřového nepříznivé i v dalšího, Stav dostatečný. Ole pivy: Ječmen sla. 79 kg - Kč 131 žito 71 kg - 72 Kč, Oves 47 kg. 20/72 Čeledi dobří, jen sloužek pro hospodářství není, žádné čeledi dobří. Výnos jen je když pěkné

Voda: Stav v řece Sázavě. Malá voda nikde, v jiné zamrzla řeka, leda pod nejm. voda. Zdravotní asi 2 měsíce, příčina z hradby. Kanalizační vody nepatrné. Stav leg valné znečištěný.

Rybolov pronajat zde asi na 3 roky velkostatkem rybář spolku v Zájezdě. Ryb celkem málo.

Četnická stanice Změna personální. 24/5 33 přeložen z Čáněcek štab strážmistr do Brandova, na jeho místo nastoupil štab ~~strážmistr~~ strážmistr V. Šimák sem z Vrchlic

Ve čtvrtek ze dne 7 na 8. června skonal v zdej Otto Švec, 27 letý zaměstnaný v soukromé bydlící v hostinci Hrůzy, při jízdě na kolečku s H. Bezděkem dohlížel Vašla se motorka narazil Švec až 10/7 v 3 hod ráno mezi Hvězdonicemi a Podmokly a jeho.

Celková situace

domácí se znamení hospodářské neustálé těsně, čímž nezaměstnanost u nás stále trvá (skoro 800 000 prapracujících osob) Vláda vypsala půjčku práce, která měla nepříznivý úspěch (3/4 miliardy), čímž dány peněžní prostředky ku provedení prací a zaměstnanosti nouzových v továrnách

Světová situace tíží též krize hospodářská, hospodářská konference v Londýně měla malý úspěch. Vznikla koalice států velmocí (Francie, Italie, Anglie, - Německo ?) ku zabránění válek. V Americe nový president Roosevelt provádí státní zásahy v snížení práce doby, zvýšení standardu dollaru, omezení úvěrů. Odtud má být již přijít zlepšení poměrů. V Německu vedeno kverulantem Hitlerem nacionalně, protižidovský. O Rusku se píše, že hlad zaviněný špatná správa přinesl změnu vlády.

Spolky:

Sbor dobrovolných hasičů ve Hvězdonicích.

(Od 3/5 1932 - 6/7 1933).

Členstvo dluží zdarma účinkovati při bálu, hnacím odbor odvede 10% z příjmu spolek potřebné. Valná hromada 26/2 33: Jmění Kč. 9398·23.

Předsedou zvolen V. Kovtal, náměstkem V. Sýkora

členstvo účastnilo se pohřbu starosty sboru p. Jan. Tasanského, konalo čestnou stráž, věnován věnec, hnací odbor účinkoval 19/6 33.

Ochrašlovací spolek pro Hvězdonice a okolí.

(Zápisy sekáží od 9/8 1932 do 15/6 1933.)

Valná hromada 6/11 1932. Kotlová pokladna Kč. 670·90. Hřiště: Schválen vhodné místo, projednány věci stavby kabin, nájmu místa. Spolek s Chvaradecká s námi zřídí lavičky na cestě od nás do Chvarad. Úprava. Oplocení pro přestávky odložena. Valná hromada 26/5 33. Kotlová pokladna Kč. 11.385·50. Bio má malou návštěvu. Pan J. Tasanský vyňal se vedení po † panu otci s dlouhou Kč. 112. Spolek byl účastnen se župním pochodu okresní, zastupoval O. Hrabě a volen tisk referentem. Volby: Předseda J. Procházka, náměstek J. Ulrych, jednatelem p. St. Žabranský, pokladníkem K. Ostal. Obec se zýzní nebylo tábornění těch, kteří slíbili čistotě. Znovu osazena plocha pevným kamínkem. Kotlová 1/5 33. Kč. 11.675·30. Pouť hvězdonická s dotčným dnem bude se konati 16/7 1933 s naší účastí. Hřiště již jižní s 11 kabinami, 1 společnou, místním, pozvýšeti Kč. 3500, kabiny a ostatní 2300 Kč. Nájem vynese Kč. 1000, ze p. Vízky za kuřet, kabiny po nájmy po Kč. 100 všechny.

Obecní a krajská kronika, vrátí ku konci roku 1932 tento stav: Přibylo 83 evoprů celkový počet 658. Přiječek 1366 pro 116 osob v 17 obcích. Výdej Kč. 132940, přijato Kč. 447·90, příspěvek obce Kč. 200. Největší počet přiječek kterých činí obce naše - 672 hosté přijíždí na (dnešním) místě (202), Chvarady dnují 242, z Čečan nejméně - 2 přijeky. Paní Šťastná zde nejvíce přiječek 80 - dělnice obdržel 53 - Šmolová 45, tj. jsem 1 kinkou!

Místní šetření. firmy Marek a Tasarský, pracovala nepřetržitě celé období (1932-37/38), byť výrobní kapacita má o 20% opětně zakrokené zhoršení, z důvodu zde již uvedených t.j. zlátění ve výrazu a slabší stavební situaci domácí. Není zaniků však, zda zaměstnanost potvrzuje.

OKRESNÍ REFERENT VEŘEJNÉ OSVĚTOVÉ SLUŽBY V BENEŠOVĚ

19/4.40
Macháček

Podle výnosu min. školství a národní osvěty ze dne 21/10. 1940 čís. jedn. 139.247/40-IV/4 pamětní kniha obecní uzavřena ke dni 19. listopadu 1940.

Pokračování ve II. díle.

Josef Kateřina,
kronikář.

Gemeindeamt in Hvězdonice
Bezirk Beneschau
Okres Benešov
Obecní úřad ve Hvězdonicích

Fr. Janovský
starosta

Pokračování
v díle II.

Ke pokynu příručky pro kronikáře -
mám nejprve životopis svůj ve zkratce,
dále předsedy národního výboru,
a správce osady - vše zapsáti.

Po připravných pracech počínám práci
do kroniky r. 1959.

H. Sekalová

Hroníková Sekalová, roz. Holubová
nar. 25/II. 1891. v Lde ve Hřivčanech č. 3.

Vychodila jsem II. tř. obecnou školu ve Kravaře.
Od r. 1907 - 12 byla jsem u své provdané sestry
ve St. Paci, kde jsem pracovala v obchodě
by H. Stern. Zde jsem byla členkou sbory sv.
domkářské spolku „Štěrok" v Hl. Paci.
Dále jsem byla zaměstnána zde ve Hřivčanech
u by Stonka a Jarolímky do r. 1925 na výrobě makaro.
pečiva. Provdala jsem se a se svým manželem
jsme vychovali 4 děti. Nejstarší syn Vladimír byl
ve válce r. 1943 s příkazem deportace zavezen do Štátova,
odtud do Terezína - Malé Pevnosti a zde 22/II. 1943
byl zastřelen ve věku 18 roků
V roce 1950 jsem vdovou, Syn Otakar vzbudil žárlivost
v podniku své dcery Stanic, provedení Jiráskové

Kronikářem jsem byla Mís. Výborem zvolena r. 1954.

Předseda Nár. Výboru
soudruh Josef Jarkovský

Nar. 13/VIII. 1914 ve Vitíně čís. Štátov
syn zemědělského dělníka.

Pozdáji se jeho rodina přestěhovala do dvora Levína, zde v naší obci. Otec jeho byl zde zaměstnán co zemědělník u tehdejšího majitele dvora V. Vaníčky. Chodil do obecné školy ve Hradišti, později též do měšťanské školy v Benešově. Vyučil se obch. zámečnickému od r. 1928–31. Navštěvoval též Živnostenskou školu pokračovací v Choceradech 7/2. V důsledku hospodářské nezaměstnanosti nemohl pak žádané místo zaměstnání až r. 1936, kdy nastoupil místo vojínskou v Jaroměři. Po splnění vojenské povinnosti zaměstnán ve obch. závodě v fy Tichomorská Hrabě Praha dále až do r. 1945. Po převratu zaměstnán u ČSD Praha jako řidič, později ČSAD nynější závod 175 Praha Žižkov. Členem strany Komunistické jest od r. 1945. Zde zastával různé funkce, r. 1952 zvolen do Nár. výboru, při volbách r. 1954 zvolen předsedou Nár. výboru.

Je svojí manželkou Marií roz. Jandovou, dcerou býv. vůjíře z Levína vychovávají své dvě dcerky

Otec Jos. Barcaníčka byl v první světové válce v ruském zajetí a jest i po svojí manželce (nyní již zemřelé) v Komunistické straně od r. 1921.

Manželka Ludm. Jelenková roz. Sýkorová nar. 7. 5. 1895 Praha Smíchov, vyučená krejčová pochází z dělnické rodiny. Roku 1919 provdána za Bedř. Jelenka, strojv. zámečníka, zaměstnán u fy Škoda a Jedlanský vše v Hradišťku. Oba manželé zůstávají ve svých zaměstnáních až do jejich jak vidno ze záznamů kronikáře Ot. Hraběte žádostí manželů přijmuti za vlastní 2½ leté děvčátko, které vychovali ve vzorném duchu. Členem komunistické strany českosl. jest manž. Jelenková od r. 1946. V této době kronikáře byla zvolena za předsedu správy, dále jest svědomitým správcem. Za svou svoji práci byla r. 1958 vyznamenána na konferenci v Benešově čestným uznáním

První kronikář Ot. Hrabě

jíže kroniku do r. 1933, kdy svou práci předal svůj domek zde ve Hradišťku čp. 44. odstěhoval se – a tím byly místní záznamy nedbalostí v naší obci přerušeny. Od té doby uběhlo více než 20 roků, v této době kronikáři byl zvolen kronikář, ale záznamy není jich jediného. Nejvíce jsme nadšení zachytili vzácky významné události, které se zde v této době staly.

Když r. 1954 jsem byla zvolena kandidátkou, přiznávám, že to bylo pro mě překvapením, ale zároveň i cti.

Jsem si vědoma zodpovědnosti, a také nemalé práce v této funkci. Mojí snahou je, byť to, co zde zameškáno, potvrdí možno dohonit.

Vzpomínám zde řadu vzpomínek své milé rodné obce, to co dosud mám ve své živé paměti z vyprávění své maminky A. Holubové a otce Fr. Holuba, kteří zde svůj život prožily, dále pak z doby mého dětství tj. konce 19 stol. a doby další.

Vracím se tedy zpět v celé století.

Je úžasné, kolik změny se zde vlastně jen za jediný lidský věk!

Hvězdonice

byla malá zapadlá vesnička, na levém břehu Sázavy.

Většina budov byla zde dřevěná, zděná, z kamene slavěná, se střechami doškovými. Lidé zde žili velice skromně, v bázni boží, zabývání nesmyslnými pověrami, věřili ve strašidla a různé čáry.

Byly zde tři hospodářské usedlosti, tři domky, mlýn o jednom kole a malá hospůdka, 8 čísel pop., to byla vše.

Spojení se světem nebylo žádné, každý byl odkázán na sebe, na své nohy. Pěšky se chodilo všude, do Benešova, okresního to města, do Prahy, některý jediný pravidelně - jako živobytný proud - i celou do Vídně, půdního to města zemřelého Františka Jos. I. otáčí rakouského mocnářství, pěšky se chodilo všude, vzdálenost nebyla překážkou.

Půda byla obdělávána způsobem zcela primitivním, proto nikdy velkou úrodu nepřinášela, možnost výdělku byla zde velmi nepatrná. Nedostatek bývalo všude, skladby nevyjímaje, byl to těžký zápas o skývu chleba.

Takto se plavil život po věky.

Před r. 1850 byl zde majitelem statku č. 1. Jiří Smolík.
Paní Smolíková byla zde delší dobu, snad vdova, anebo děti byly prý dříve majitelem dvora Kabelíčany, který vyměnil za tento statek zde. Dvůr Kabelíčany koupil pak k panství Kfm. Hradeckému, za posledních změn v r. 1948.

Po J. Smolíkovi dědila zde pověst, že to byla čeledín velmi hrubý a zlý, nejen ke svým sousedům ale i k vlastní rodině.

V Chocerádcích bývala „vinopalna" na pravém břehu řeky u mostu, kde nyní jest hotel „Obecník", majitelem bývali jistý Žid, za Kfm. Hradeckého pak bývali postavena všechna pivovárek, ze byla oblíbená místa pro ty, kteří holdovali „kořínku opojnému". Vždano se bylo Smolíkovi povaze, spadl z opilém stavu ze schodů na mlat a zabil se.
Písničku prý si lidé zpívali.
V též době byla již provdána Smolíkova nejstarší dcera Anna za Jos. Šťála, rodáka z Hojkovic u Sokary, který pak zde hospodařil, když se tento ženil r. 1858, byla mu 18 r., vyhnul se tímto vojenské povinnosti, neboť se přičinil na grunt!
Takové byly lidové názory.
Jos. Šťál zde hospodařil jako lev, až přišel jí poslední pracovný osud jako jeho tchána,

spadl se žebříku když česal jablka a přerazil si páteř r. 1917.
V též době již hospodařil nejstarší ze čtyř synů Čeněk Šťál, se svojí ženou Františkou, roz. Fridlárovou z Chomutické Lhoty u Žákavy.
Po jeho smrti r. 1920 převzala hospodářství jediná dcera Libuše Šťálová, vdaná však brzo zase do nájmu a později dávala velmi výhodně pozemky na stavební parcely. Obytný dům si přestavěla a upravila na moderní bydlení, na obvodu však zapomněla a tak se stalo, že střecha, která byla dřevěná špatně pálila a spadla. Stodola stará, však zachovalá, vedena z dubového trámu, která přečkala jistě mnoho a mnoho věků, takto vzala za vše.
Statek statek měl původně 72 strychů polí a luk.

čís. 2. statek
Majitelem byl Jos. Novotný a jeho žena Marie Novotná, pozdější od r. 1874 nejstarší ze čtyř synů Jan Novotný a jeho žena Marie roz. Křížová z Třebíče u Airišťova.
Hospodařil velmi dobře, jeho pole byla vždy řádně a nejlépe obdělaná, však hospodářské stavení zanedbal, z jeho čtyř dcer se žádná hospodářství nevujala.
Skica pozemků, polí a luk koncem 19 stol. byla 48 strychů. Později odprodával stále mnoho stav. parcel. Vystavěl na své zahradě

jednopatrový, zdm čp. 43, obnovil zdravím a
posílil životní svobodu.
Jan Novotný zemřel r. 1935, po něm pak
vše hospodařili nájemci.

č. 3.

Domek s dřevěnou střechou, na samém břehu
Sázavy, původně asi bydlelo, rybářna.

Majitelem byl jistý Kratochvíl, od r. 1861
pak Václav Kokoška, rod. z Rybičce u
Benešova, který zemřel r. 1873, ve věku 43 let
na „černé neštovice". Píseň mnozí byla velice
obávaná a padlo jí za oběť velmi mnoho
lidských životů, dokud nebylo proti ní
vynalezeno očkování.
Od r. 1873 byl majitelem Fr. Holub, rod. z Jaroměřic
mistr obuvnický, s jeho ženou Marií, roz. Kokoškovou.
Dítě sladké působil zde Holub na mnoho doby,
které měly různé dobré vlastnosti, byl dobrým
sousedem a vyhledávaným společníkem.
V těch dobách byl život nesnadný v malých vesnicích,
v Okrouhlech jich bylo několik.
Nejlepší, nejdůvěrnější a také nejpohostinnější
z nich byl jistý Krupka, který krásné působil boty
též knížeti pánu z K. Hradku. Otec k němu
rád chodíval, jednou mu Krupka dal kopyto,
při kterém boty knížeti dělával. Dvar bohužel kopyta
již byl zvláštní, že se mohla být skutečně jen pro
boty knížete pána. Z dalekého nevypadá na menšího.

mohu, spíš by se dalo soudit, že je to plavec
nějakého rodinného typu.
Otec zemřel r. 1943 ve věku 88 roků, dlouze vážky se
nedomáhal, ač si toho velmi přál a vůle pevné ve
většinou naší spravedlivé věci.
Od r. 1943 majitel Fr. Sekal, manž. † Sekalová r. Krupová,
Při domku, jehož byl původně soukromý, nyní obecní, pak soukromý
r. 1935 byl znárodněn.
Od r. 1861 V. Kokoška a jeho potomci zde převážně
pohodlně a mírně. A. Sekalové působil zemřela r. 1952.
Má dětí, synů 1 a 3 roků, žádné nemůžeš se zde
nenadat.

č. 4.

Domek, obdélný z části z vypálených cihel,
č. čp. vyprávěcí, s kamínkem, krytý z části šindelem
a břidlicí, majitel J. Sadílek, skladec.
Nar. byl r. 1880 a zemřel r. 1893, člověk velmi pobožný
a šetrný. Skládal plátěné, cajk na mužské kalhoty,
i jiné, při tom si sám zpíval zbožné písně.
Své výrobky také prodával. Obchodil s nimi sám
a obchůzek nezvlč, zvlášť tak zvaný nemůž hnal
peníze, Sadílek byl opatrný, ne ale příliš také
někomu „dal na dluh". Mimo toho také prodával
petrolej a sůl. Táhu nemůž, po tu tak prodávaly vůz
tak, vrat po jarní půdy zářezů – to byla libra –
do druhé kousek sobě, pobízkával se obchůzek
pokaždé nahoru a dolů – a tak to pořád!!
V neděli chodil do kostela do Kamenné, a pro
dlužníky sám upomínal.

V Benešově byla lehay záložna, kdeež prý různí zerave; se prosto, že všichni funkcionáři, ředitel účetní i sluha byli zerave, sám měl Sadílek uloženy peníze, asi 4000 zlatých, jinam mu někdo řekl, že ta záložna udělá „pankrot“, Sadílek se lekl, šel ihned do Benešova do záložny a peníze si vyzvedl, když mu je vyplatili - vítě — že tam všechny jsou!, tak si je tam hned zase uložil - a byl spokojený domů. Jenom že se to dlouho nevydrželo a ta „pankrot“ opravdu přišel, záložna se vyrovnávala pod na nepadesát %, Sadílek dostal za ně asi 130 zlatých, no jak vyšel, tak si domyslí. Nevěřil již záložně a půjčoval pak lidem peníze na úrok - 10 %-.

Jeho dva nejstarší synové zajeli do Ameriky, kde již zůstali.

Když byla v Praze mánesovská výstava r. 1895 přijela na tuto výstavu jeho nejmladší dcerka, tehdy asi Sadílkové také přijeli a byli zde též na svůj domov se podívat.

O mém otci Sadílek říkal, že je „anglický“, to proto, že čte noviny.

Č. 5.

Domek, bývalá pastouška, obcházela dcerová majitelem byl jistý Svoboda, později pak po r. 1870 Jan Jarnovský pod. z Vakáře. po něm jeho syn Fr. Jarnovský rodák,

který byl pastouškou zdejší asi od r. 1932 do r. 1945, domek pravaal r. 1931, když si již dříve koupil parcelu a zavedl výrobu cementového zboží, pozdější též prodej uhlí a dříví.

Majitelem byl pak kovářec V. Vydrželil, dalším majitelem V. Krátký, r. 1946 je odsloužil pa pokračuje, kde končil kovářství, domek zde, který téměř pravdě z čís. 3 pod prodal manž. Sekalovým, Jaroslavu / který r. 1955 dostaly povolení od stav. úř. ke stavbě

č. 6. Za byl mlýn.

Rodina Vackova byla majitelem po několik set let. Voda poháněla jedno turbinové kolo a mlýnek klapal vesele. Kopaniči z blízkých revírů, kdeež se jim mleli, jezdily sem s obilím a na mouku si čekávaly. Stávalo to obyčejně celý den, každý si pak vzal domů mouku ze svého obilí. Při mlýnici byl zahrádek, kterému se říkalo „volejna“ zde byly asi „volejny“ - dřívky zde ale ony z kyjkovského semene, také sem vozily z okolních lesů šišce ze smrků a kloučky zde vařila pro krůčky, páče pak zde byla nezbytná „palavda“.

Vždy bývalo živo a veselo, hlavně za zimních dlouhých večerů, kdy se zde scházívali též někteří panáci, vypráčelo se víc možné, obyčejně přišel též nějaký „krajánek“ a ten jim povídal co kde se přiše přebral za novinky.

Mlynář Vincenc Vacek postavil zde obytný dům

na předejší dobu velmi pěkný.
Byla zde velká kuchyň, jak se na mlýn sluší a pro pěkné pokoje, pak jizba nějakých místností, komora, sklepové se vší zásobou, provozní budovy pak stáj, prasklice a obilník. Ke mlýnu patřila 28 strychů polí a louky.

Synové V. Vacka mlýn prodali asi r. 1880 koupil jej Fr. Svoboda, který byl nájemcem dvora Zlonice, dříve kněz patřil někdy k panství Konopišťskému.

Jakým majitelem a posledním mlynářem byl syn Fr. Svobodův asi od r. 1888

Vlna, orbě již velmi zdejšímu mlýnu, konkurovali mlýn Pražanský, jehož majitelem byl Jos. Stejskal.

R. 1890 zdejší mlýn rybořil, pro znemožnění se mlíti dále, ale již r. 1898 rybořil znova, někdy byl mlynář Svoboda usvědčen ze žhářství a jeho statek Sinou líh, byli zato vesláni, mlýn byl pak v patrách.

R. 1909 koupena „Svatbová cukrová" v Praze přečala „vycouvání", jelikož mlynář Svoboda měl zde půjčeny peníze, pak zato zálohu jeho majetek, za dražby a tak byl mlýn prodán.

Koupil jej Fr. Marek rol. z Pětkovic u Čes. Třebové, kterého nemůl již zájem o mlýn, ale měl pilany jiné, hvozdní pila měla sloužit k jiným účelům než jiným.

Jos. Marek byl vynikem kuchtářem, ve svém mládí pracoval pilně, též v Pražském.
Byl to člověk pevné vůle, měl bohaté životní zkušenosti, byl velmi pracovitý, šetrný a dvakrát bystrého jeho přičinlivost, za Rakouska byl mezníkem v dějinách zdejší obce.
K účinnému však byl svým úsilím i kutným zámožnostem
Přestavbu mlýna na stavení vědu a výrobu krčebků a pročelku než několika málo strojů, zde zavedl první společník, synovec Fr. Marka K. Slezák, který měl odborné znalosti. Po jeho odchodu byl druhým společníkem též synovec Fr. Marka K. Zvěřinský majitel hostince v Pavlíku u Velké Přehoře, od r. 1905.
Mnozí vědí, že pro tato společníci pro účinnější vědu nálunosti, neboť nebyli však pilní pánem na den kalíš, však s koncem pracovní zde rozhodoval o vším sám provozník Jos. Marek

č. 7.

Je byla malá hospůdka, která již asi dvakrát vyhořela. Při cestě k řece byl členec cesty, která patřila ku mlýnu, zde se říkalo „na chmelnici", byla zde pěkná studánka s dobrou vodou.
Majitelem hospůdky v r. 1870 byl J. Šťovíček, někdy silný, statečný voják, člověk od vždy také měl někdy co dělat s lidmi, dráty od místních vrchností t. j. hajný, strážní a pozůstatky od K. Hrdlička, vůbec ho měli jak se říká „na mušce", ale nikdy se na něj nezapomnělo

Za krajany ke Štěnovickému chodívali mnozí, když

přijeli pro mlýna a čekávali na smlet.
Zdržal asi hodinu zde byl velmi vzácný.
Z hostů měl hodně zlatou, Najdanka, kazy
žito byla 16 pěstí ale uvedl že pro Hrdoňovice
je jí příliš, odvezl jí do Prahy, pro služky
a Najdanka vzkázala je sama příliš málo.

Po Zeyerovi zde byl majitelem po od r 1885
B. Hurych. V Dichtl pozdával zde bylo v řece
ryb skutečně mnoho. Rybolov zde měl
po řadu let najmutý za Kom. Hrdličku
z Prahy. Klíček z Prahy.
Z tohoto zde přešel, pamětníci se na jeden takový,
asi již poslední rok, ku konci 19 stol., byla to
skutečně jedinečná podívaná.
Dalším majitelem asi od r. 1910 byl K. Kaněra,
který zahynul v první světové válce r 1914.
Z dědin po něm, ale chlapci Václav a Josef
vdova Kaněrka Kaňková z pozdějš prodala
za Jana Řezba rod. z Bavíny.
Po jeho smrti i manželce byl majitelem syn
Jos Kaňka.

Č. 8 chalupa,
patří za lidi 24 strychy. Majitelem byl
Jos. Dichtl, který zemřel r. 1873 na cestě
nešťastné. Po něm hospodařil syn Ant. Dichtl
Ten byl nesmířitelným sousedem, velmi rád
se soudil, také jednou měl nejednou tři
soudy. Zároveň měl pověstné manželské
a stávalo se, že nakonec při prohrál
V posledních letech však jej také vášeň přešla.

V klidu se pak dožil než výměnku zemřel r. 1940. Hospodářství po něm převzal r. 1922 syn Fr. Dichtl, který r. 1924 se oženil
Vdova po něm majitelka domu prodala zahradu
K. Hrdlovi rod. z Kunějic, kteří vedle se proti
usedlost hned zakoupila p. Hrdlinová ze Skuhařova a Smilkovic
Také jim bráno hospodařit
Později nastoupil K. Hrdlová se provdala za Bed. Sysla
rod. ze Skuhařova u Smečna, kteříž na mnohých
dále nadále hospodařili.

Č. 9 První vilka ve Hrdoňovicích
v 1896 zakoupil kus pozemku od mlýna
a postavil si zde vilku, jeden z prvních
letních hostí ve Hrdoňovicích, Mk. Bylský,
majitel zdejšího krejčovského a obchodu domů
v Karlíně.

Dalším letním hostem ve Hrdoňovicích byl L. Reisler
přadník z Prahy z podnětu r. 1894.

Cesty ve Hvězdonicích byly ve stavu velmi
ubohém, úzké, když jeli dva povozy proti sobě,
musel se jeden na přikazeném místě vyhnouti
na pole.
Všecka voda z polí, při jarním tání i při deštích
sbíhala se po cestách do vsi. Ke mlýnu
se jelo hlubokým úvozem, ve kterém byla stále
voda. Po obou stranách úvozu rostla vysoké
habří, lísky a keře hlohové. Voda se sem shromáždila
ze stoka z polí cestou, zvanou Kopaničky, také na
polích z lesa cestě přilehlých sběhla se v Kopaničkách,
na Pískách sběhla z pískům přímo nad vsí.

Potůmělka jest rokem pouhá pastviště, ale ve
2. Hvězdné skončení, hlubočina byla, asi r. 1900 kamenem
zavážena. Zde také sbíhala voda na cestu
do vsi, která byla úzká, hluboká, vymletá
přívaly vod. Pole sahaly až ke vsi.
Zahrady ohrazeny byly kamenem, aneb také
břením, které se vše z hojné míry rodilo.
Hospodářství zde živilo, jímem, ovsa, hrách, víc len
a někdy i čočku, vášeň vši pěstě, víc brambory
pěstovali a kukuřici t. j. jedlá řepa.
Obyčejná míra místa, stávala se, že pole nemohli
pohnojiti, nechávali prostě „úhory" t. j. pole
ladem leželi.

Hnojiva umělá ještě nebyla, když pak
již byla, nebyla k nim důvěra, proto také
úroda nikdy velká nebyla.
Za úrodu se dotaby ještě v nám četební obilné
pro sení v květnu do polí, se zpěvy a modlitbami.
Na žně se již čekávalo. Po žních, nepodarim-li se v zimě
vyjmak se klapot cepů ze stodol, všeho okolí se ozývala
cepama. Všude, v každém stodole i barácku byla pec,
sklíč si peče sami, chléb byl vážený a obyčejně
v hodině zamčený.
Na hnedáky byla mouka z ječmene, také na vaječky,
které byly z ze slatku svářeným nedělním jídlem.
Pamatuje se zde v dřívější, době nepěstovala, hospodáři
nevěřili sobě, že by se zde dařila.

Na jaře, když skončily práce na polích, sváželi hospodáři
dříví, hlídky z panských lesů na nádraží k řece.
Nebyla to práce lehká a proto žádný vydělaný byl
velmi uspokojený, byla to však zde jediná možnost
výdělku s tohoto pohledu.
Když byla dříví svezena, pak přicházeli plavci ze Sázavy,
Kácelic a Zásaj, prací řeky s jejanoha vazičů na druhé,
dříví vázali po prvních vorů, a pak plavili po řece
do Prahy

Od jara do zimy, vždy když byla příznivá voda, pojížděli ale takto všecka dědiní z pásek pořádavských lesů.

Mlýnů ale byla hodně, na řece i na různých potocích. Byl byc mlýn v Čečovicích, kde se říkalo „Ze spálenym“, pak ve Čtyřkolech, v Skalách, Hvězdonicích, Choceradech, Dyskovičkách a Zdaro čtvrť Zvoly, a t. d.

Po vodě i proti vodě chodívali krajánci - od mlýna ku mlýnu, všude byla přivítá kola, kterou se muselo často opravovat, také mlýnské kameny, krajánkům kdysi všeky mlýnští páčci umělí říkali pekyněti.

Krajánek na již patřil ke mlýnu, chodívalo jich často, všude měli pro ně prostá jídla a kousek másla „Šálanače“, kdyžby ho někdo potkal, jeden jako druhý měl být zaměřil na všecko, prováděm pohraný, na povídačku na ramena závěšený.

A tak krajánci přinášeli a odnášeli od másla k másla zprávy, pravdu také i nedůmyslí a sklíčkaři. Vždyť tiskmlýnů novin nebylo - a pak české mála kdo v těch dobách umělo čísti a psáti.

Štěstí bylo málo - a ty chudé byly, byly velmi ubohé. Nebylo také pravidelné školou navštěvování, obyčejně chodili děti do školy jen nějaký rok, anebo jen v zimě, v létě muselli pomoci s prací na poli, pásti krávy, anebo dobytek.

V Hvězdonicích chodili děti ze školy na Hlav. Hradec, byla tam při kapli jedna třída, moji maminka tam též chodila kolem r. 1865, když je zámecký kaplan Hrůša, narozená ze obecně čísti z pražského abecedaria v Choceradech v té době jiště třída nebyla. (Opravuji: byla tu nejméně 15ti třída již v 18 století, jak Dr. Hrdlička, bývalý ředitel při „Chocerad“ v knížce „Chocerady a okolí“.)

Na Klamorném Hradku byla tehdy rychtářem J. J. (jeho jméno jsem knížce Antonín Čechmana Chrenovského – Mělník — bohužel vzácena.

Mezi pluženicemi měli též jednoho černocha. Vyprávěla se, že si jej kníže přivezl z Brazilie zato, že mu zachránil život.

Když tehdy kdosi pakrsk. císaře, Napoleona, byl prohlášen „císařem Mexickým“, dostal zas rozjásá, když zdá se v Mexiku měl dobře! Celá podobenizna výpravy též se zachovalá Hradecký knížky. Vyprávěla dále se nedávno, že knížka byla poslána mezi nějakou na nějaké výstavě. Ostatního její jej kmeta černoch bajně vyprávěl na vsi ze knoji.

Stará knížka Antonín psala dobře opravitelé zdarma kapky v Chocera-dech na tehdy obecní, z vděčnosti (jak asi jsem jsem) za přízemní navštívení vsi z Mexika.
Byla to roku 1861.

Cesta z Hvězdonic do Chocerad byla podivuhodně nezchůdná. Leč pod K Hradkem, „Pod“ zvaný byl kusoj, na spodním čísti byla louži nepromíněné, takže kolem pěty se nikdo nemohl.

Jenom vedla nepatrná, úzkostlivě klikatá pěšinka za Obecrad.

Více používaná cesta byla za Obecrad cesta po druhé
přehradě t. j. po pravém břehu řeky, přes přívoz, který byl
při č. 8. přívoz obecní.
Proto obecní t. j. soukromý přívoz měl být vyhrazen zde pouze
pro tři majitele přilehlých usedlostí t. j. č. 1, 2 a 8, kteříž byli
vesničtí a obhospodařovali louky na pravém břehu řeky.
A za toto právo přívozné pohlídat z obou přehrady 8 ročních svíc

Všechny zase ze Hrádovského byly většinou hrušky, pluskavé
jiskřivé měsíčky, při kterých „vraní zelenky“ a „vášelavky“,
jichž málo, více byly švestek.

Na podzim, když ovoce začalo sušovat se švestky a hrušky
byly v kůžlích v pražírně. Abanos je obyčejně bývá sušárny
na Štědroně nalezeti v půdě u pece. Sušívalo tam většinou
okolní Pazderna, který bývali bohem ve milyně a zde na celého
obvodu celý život. Říkali jsme mu všichni „Vášelave“.

Vášelav měl přes sezonové hrušky, na které nám
začátkem narazil po prvé hrášek, ba jaro za prázdniny.
Ke svátku jsme se nim líčí jsme chodívali, kdežto se
přišla příjemná vůně z mlýnské a švestek. Vášelav nám
vyprávěl hrůzostrašné historky, nejčastěji o kostlivcích.
Že jsme pak na zpáteční se skalním bručí domů.
Vášelav pevně věřil že jsou kostlivci, vězel on prý ho na
své oči viděl – a s ním i mluvil !!
Dědy žila kobyska, č.k. plném koberci, ta byla Vášelavova jediná
pastva, každý týden po svátku 2 – 4 bujeny na Blaku nebo
na Dnu a jídel je. Proto mi vždy jídelníčky „nejsem já na
žádný pásky“.

Jednou vyhrál 6 zlatých. Šel si pro ně za Ondřejova
na pouť (Ondřejovec leží patrně pouť za Ondřejova /
a nebyl prý pak pět týden doma, než to propil.

Když zemřel, zavezli jej v prosté rakvi za Sokolíd na
hřbitov, kde je pochován, byť evangelík.
My Hrádovští jsme dodržovali dvoudenní pohřeb, dnes velmi řídí
na Vášelave vzpomínáme, vždyť on nám skutečně zpříjemnil
naší pětidní, na hrudce lidí chodí, zejmí kouskem.

Na ten hrášek vezla se vozata ke hrušky jen když přišel
Plšinečtí, který po sklizení ku polním obrátí a vyhrávali,
vozky jeli ze vsi, ovšem, ke zpomalili.
Jídě prý je někdy slavnost, když sem za ní Plšinečtí
přišli navečer, že ho nechali u Štěpů za jídla,
plací kdo Štěpánova pivo s pozváním rovněž, mají
zajíc na Hrádek, po pivovaru s harmonikem pro zpěvek
pivo, / pravidlem na ně čí, že zaslechli zde do Obecrad
za vzpomínky pro lásku vůbec se „hrušky nad hrušky“, prý
„pro ženské“ / zadním ženy vyhlížely ze skrovním plavení
pečivem – a večer se tančilo.

Když Plšinečtí za bránu kolky již pěl pusu – a také to
„Štěpánek“ jej kvečku zmohla, pálí jej spát, a odtáhou pak
pěšá prý jej vyhledával zpa ze mlýna Karel Svoboda, ale
bez jim pak prý také paměť „kapky“ a tak rovněž
měla tančení zábava.

Nejvíce Plšinečtí obcházelo o pouťení.
(38.10 na svátek ŠIMONA A JUDY – tak je zasvěcen
kostel v OKOŘÍNOVĚ)

Obyvatelé vesničky byly tehdy takto rozvrstveny:

Žena mlynáře, byla zde jediná „paní"
mlynář byl „pan otec"
hospodáři byli „pantátové"
hospodyně jejich ženy — „panímámy"
řemeslník byl — „mistr"
jeho žena — „mistrová."
ostatní se oslovali pouze jmény.

V hospodářství byla zaměstnána „chasa", kočí a pluhař neboli „děvečka", najímáni byli na celý rok, v ranních nebo nočním pocel nastupovaly služby. Obvyklý plat byl pro kočího 70 zlatých za rok
pro pluhaře 50 " "
v některých případech, za zákon zákonem přísl. poskytl příslušník látku na šaty.

V závěru vzpomínek na 19 století připomínám ještě, že mezi lidi zdejší byly zvláštější skupiny, přísní sběrači a provozovači prášků z šišlic. Bezpečnost nebyla ani ve dne, kdy méně v noci.

Židovští byla mnoho, zde ve Kuřívodicích však nebyl za mé paměti, ani jediný, několik jich bylo v Choceradech, kde bydlely převážně na Malé Straně. v nuzných chaloupkách. Ty však převzalo i pražské ghetto. Židovští byli ještě za první republiky v

Roku 1899 byla zde vymýcena úplavice, o pracemy byla ještě téhož roku započata, r. 1901 byla stavba silnice dokončena, v září byl zahájen provoz.

Již byla počátkem významným nádražím, pro celý náš Středočeský kraj.

Postavením nádraží přibyla zde čp. 10.
Provoz byl z počátku malý. Projížděly zde denně 2 smíšené vlaky směrem k Kbelům a též 2 zpět na Kolín.

S počátku pomalu, ale krok za krokem měnil se a zlepšoval život u nás. Také zvířectvo obce se již záhlenně změnilo, zmizel úvoz ke mlýnu - a zároveň materiálem byla silnice hlubokou cestu s opravené strany od Pátovek.

Dostat se z dráhy byla zde velká, ale uvolo to brzkých pár potů, než si lidé zvykli pohnat vlakem jezdit. Cestování do Benešova přes byla tak velké, že ještě dlouhá léta někteří lidé většinou pěšky chodili. Také většinou do Benátek na nádraží se chodilo, při jízdě do Prahy. Byla to z důvodů nepohodlí, neboť cestování drahou byla poměrně drahé a pivo byla málo.

Když pak r. 1903
z bronek mlýna počala vyrůstat továrnička, která postupně byla rozšiřována a lidé zde našli hvalné zaměstnání, jíž se zde život znatelně lepšil.

Počátky této továrny byly spojeny s mocha potížemi.
Jedno z kterýmích potíží byla mlýnské kola – a pak také
jez byl ve špatném stavu. Řeka pod jezem byla plna
velkých kamenů, které po řece lidy z jezu vybourali.

„Oskova" byl lehký zpustlý, z věky vyčnívající,
pocelný kopeček, pokrytý pískem a několika nebožími
kůlí.

Majitelem byl Jos. Karel a spol. jak uvedeno
na str. 135 t. kn.

S počátku zde bylo zaměstnáno několik dělníků,
však počet se zvolna stále zvyšoval.
Původní budova mlýna dosud stojí, a slouží částečně
za skladiště.
K této, nejprve ze strany dolejší byla přistavena
budova pro zaškolování a výrobu třebíčků
r. 1911 přistavena budova další, pro výrobu
žínek pro dárce a matrac. vlož. do postelí.

Továrníci byli spokojeni a vše se jim dařilo.

V letech 1908 a 9 zde postaveny byly tři další vily
č.p. 11, 12 a 13.

r. 1909 přivedl tov. K. Jaworský z nástěnky
z Čes. Třebové pro Hrušovice první cigaretový

První osobní auto jsme zde v Hrušovicích viděli
r. 1910.
Přijel pro mne lehký na nástěnné hrušovický hnůj,
z lehkého vozu hvalicha sedla ředitel z H. Rakous.

r. 1910 Hrušovice již dostaly poměrně obchodního
Byl to Jos. Svoboda, bratr Jana Svobody polníka,
který měl po léta poměr obchodní v Přestavlkách,
postavil zde dům č.p. 14 a v něm si poměr obchodní zařídil.

V letech následujících stavění — nemi pracovní získali si
dělší zaměstnance – pozemkové pole, které vlastnili
při postavě na Dálnici pro dělníky, aby si postavili
domky. Byla zde postupně postavena 12 domků
(tři jednodomky) – než postavena továrna byla.

Dostaly tím název Nové Hrušovice.

Když v červenci r. 1914
tehdejší Rakousko uherská vyhlásila válku
tehdejšímu Srbsku, žádný nevěřil v dlouhé
trvání války.
Byla mobilisace.
Muži a synové podíl úhrnem opouštěli své domovy
ale v naději, že se brzy vrátí.
I z naší, tehdy ještě malé obce, muselo za
8 měsíců nastoupit ku svým vojenským útvarům.

Nikdo nepustil, že vzplane celá Evropa a že
válka bude trvat více než 4 roky.

Když konečně v říjnu r. 1918 válka skončila,
přešel Rakousko-uherský se rozpadla, i my zde
v továrně jsme pak 29 října dnem volna
s radostí uvítali a oslavili vůni vzniklou
republiku.

Továrna zatím již se zde rozrůstala.
Dělníci chodili sem již ze širokého okolí, do práce,
někteří jezdili na kolech, ale většina byla
těch, kteří chodili až 2 hod. pěšky.

Továrníci továrnu rozšiřovali, každým rokem
něco přistavěli, což měla také ku svým výhodám,
že byli osvobozeni vysokých daní.

Válka jim prospěla.
Vedení podniku mnohem rozšiřovali,
kancelář si vedli sami.
Pracovalo se 60 hod. týdně.

Koncem r. 1918 vyhlášená byl dlouholetý
zápas dělnictva, zkrácena byla
48 hod. doba pracovní

V my dělníci zde přijali jsme volno
s pocitem velké radosti, plebiscitu a vděku,
— však ne tak továrníci:
„48 — ale 70 hodin by se mělo pracovat"
pak pozdravem lokaj pěkl kor. Jos. Karel

r. 1919 zkrácena byla pro dělníky placená
dovolená — 6 ani v roce.
Zdá se zdálo již skutečným přepychem
dělník — a týdny dovolenou?!

První zástupy pomocná síla kancelářská zde v továrně
byla M. Čechová z Přeštavlk r. 1920.

Ze dělníků, kteří již počali továrníci platově silky pro své
rodiny a uhlídali kapitál i jinde.
Mimo jiné byli pak také vlastníky mnoha činžovních
domů v Praze.

Za vše mnohdy dělníci nenáviděl.
Přesto čím více továrníci bohatli, tím méně měli
cítu pro dělníka.

Mnozí, kteří v té době maturovali v různých
dělnických,
měla částečný obtah i zde.

Pak vždy po válce, avšak zde k založení odb. organisace
„Hospodářských úředníků" i zde organis. „Svaz dělnictva",
/podnikové názvy těž. průmyslu a speciál. demokratů/

Ředitelka a založení účetní mezi dělnictvo
a pp. Znamenáček, obch. zástupce, zaměstnaný při výrobě krbů.

Všeho povšechné dosti, kdy mne v našem plášti
přehodila kuřičasii, záhy se dostavila krize —
a při nezaměstnanosti.

Ač se v továrně se pracovalo, však platy dělníkům
byly několikráte měřeny — až na minimum.
Kdo by snad nebyl s tím spokojen, tomu hrozila
okamžitá výpověď.

Všeobecná byla prý povolena každý týdenně, že mohou
10 dělníků propustit.
Skutek, zdali tomu tak bylo skutečně,
aneb to máte být pouze hrozbou dělníkům.

Ať již tak, či onak, svůj účinek na dělníky to mělo.

Oči nad založení organisace, těžce zápasily s nevědomostí
dělníků na jedné straně, na druhé straně s odporem
zaměstnavatelů, kteří činu, ať tím více zmařili.
Dělníci měli pocit, že bratrům zpředu vyhrožují,
proto z organisace padají vystupelly —
z Hypk se Znamenáček, ti jí jaksi přáli na zdar,
za svoji příznivou činnost.
Obchodník prodělí tvrdil, jejich „obchodníčí“.

Přesto zde byly organisace založeny (v různých,
/ boích na výročním shromáždění konalé. o čemž viz str. 2. knihy /
však trvalé dobré práce přese jin zde odvětaly.

Vzpomínám zde malou epizodu
z r. 1928.

Byla to před volbami do
„Okresních a zemských zástupitelstev“

Asi po pěti týdnů před těmito volbami zde továrníci
nechali pozdvihnout zdvorma všem dělníkům každý den,
než do dne volebního, po výtisku „Poslanecké listy“
/ č. xx. Sloučených, jako Stráže, mladá paměť. /
ve byl list
„Národní demokracie“ schůzy všem dělníkům.
„Na několik dní před těmito volbami - povolávali si
jednotlivě některé dělníky do kanceláře, většinou ale
pověřených osob / mezi těmito byl i můj manžel /
kde jim v krátkosti navrhoval továrník Ladislav Starek,
že, - volby jsou prý tajné“ ale „abyste-li měli
jistotu“ šlo „pak jistě musíte volit kandidáta
Nár. demokracie“ (Což se již neprovedlo)
Potom byli dělníci vyzváváni, že výsledek je již volbách
dostatečně, Národní demokracie vyšla ze voleb na vítěz.

Dělníci pak prodělávali, když vypuštěni z práce se nepodařilo
ale pozdější byla ještě mnohem horší.

Jak postupovala se pronásledování v našem národě, přesvědčí
se skutečnost, že při volbách roku 1935 bylo 16 kandidátů.

První letadla jsme viděly v Praze, na jaře r. 1911/1913
byl to francouzský letec Prévot který byl národní slavný v Praze
a pojmu pronásledování, kdy přinášel zásilky z přes.

První pasáž ve Štěpánských / Jungmannka / přinesl z prostředí
K. Teisler přeměnil z Prahy r. 1924.

r. 1930 byla v Chocradech

zřízena prodejna obuvy fy. Baťa"

Bylo zde byl první obchod, který svojí činnost
zahájil na knihy „na dluhy"
S počátku se to zdálo některým lidem zvláštní,
neboť zvyk, kupovati na dluhy, byl velmi rozšířen.

Když pak lidé si také na ponuk pořádek také zvykli;
ale v druhých obchodech byla ještě nadále
tato kniha jakousi nezbytností.

Z roku 1829 pocházejí ze Hroždovických obcí, dochované,
celá řada byla zdokumentována. Plánský obchod byl 1009 Kč.
Ve jiné doby mimo hostinu je vždy hospodářů měli zde obchod.
Patřil majetek 3 obchodů pozdější č 1, 2 a 8, později též
hostinec u „Baťů" je nádraží,

Stav vody v řece „Říkavě"

V letech 1934 až 1936 provádí se zvýšili hrázování
jezy, zde ve Hroždovicích i v Pardubicích zvýšení byla
jak o 1/2 m, takže za léta doby stav vody v řece
jest normálně vyšší o 1/2 m.

V zimě zamrzá zcela, když byla pouhá léta, bývá zde
plochy přičemž obchod speciálně péče v místech proti vilám
čp. 12 a 13.

Hlavní „kanál" zde též byl, při pravém břehu řeky
proti čp. 11.

V letech a následujících letech se u nás
nejvíce platilo.
Bylo to pravou úřadovní při některých zbohatlých živnostníci
z Prahy, kteří si zde zakoupili pozemky a pěkné vily.
Vesnice velkou výhodu měli v tom, že byli za vážných
pánů svobodní.
Znamenitá se v těchto letech u nás největší počet
„pravých hostí", neboť majitelé těžko víl též na léto
byty pronajímali, vždyť, že za ceny poměrně vyšší,

Byt - místa továrníků - celí rodiny byla pouhá
letními hosty.
Nejhůře proto zase na tom byli ještě sousedé,
kteří k veškerým daním, platili ještě ani z pronajmu
letním hostům 30 i více % z majetku.

Přes to bažaj vše bydlet co nejkrásnější, jen aby
získal potřebný peníz místo minulého příjmem.

Velmi hostí, spolu s místní smetánkou tvořili pravidelně
„lepší kruhy" které - jak kázal tehdejší mravy se
„přátelsky milostpane a hlavně milostpane"!!
Vzalem se naší vsi je zavedla samozřejmě v prvním
při nedělní návrat „pobytový".

Nejlépe se toho pozorování pozorovat v obchodech.

Když pro pyšné pozvýšena, také činnosti přibylo

Jak zde byli již r 1924 dvě činnosti hostinské, o málo později pro přímání a od r 1930 pro „mírné pivovary". Všem činnostníkům, i + tělo době krize, se vedlo dobře, však přehnanost mezi nimi nebyla.
Konkurenční zášť jim všem nárazům hotelu podrazu pohodu.

R. 1930 postaven byl „hotel Hvězda" č.p. 4. Majitelkou byla J. Šiková-Schnitzová. r 1934 byl prodán ve dražbě za 340 000 Kč.
Nový majitel Fr. Pacovský provedl zde značnou přestavbu hostinských prostor, a vystavěl novou budovu jednopatrovou, s hostinskými místnostmi přízemními a ložnicemi v patře, a hostinou bytem, čímž při přímání hotelu.
Po celkové úpravě a po získání hostinské koncese byl r 1935 slavnostně zahájen provoz a hotel Hvězda byl Fr. Pacovským přejmenován na
„Hotel Praha"

K knihy „obecních záznamů".
uvádím zde některé, pro doplnění celkového obrazu dění v naší obci, z doby minulých.

R. 1933. 15/XI. Zápis finanční komise.
Z rozpočtu školní obce Úhravecký připadá na
Hvězdonice českou 5763 Kč
Z rozpočtu šk. obce Úhrov 345 + 202.

Vyloučení obce Hvězdonice ze školního obvodu Úhrov prohlášeno 1/I r. 1929, však části obce Hvězdonice jsou ještě Levín (pozůstalí školní obvod)
Děti z Levína chodívají nadále do školy do Úhrova, proto obec Hvězdonice nadále hradí část rozpočtu školní obci Úhrov.

Obecní rozpočet r. p. činí Kč 52929-
Krajská úhrada „ 34.570-

Schodek Kč 18429 navrženo uhradit
100 % přirážkou ku dani činžovní, která vynese 903 Kč a 200 % ku dani výdělkové, přirážce podrobenými, krajská úhrada = 18726 Kč,
činí celý schodek bude uhrazen.

Z zápisu pocení rady 6/IV 1934

Předmět jednání: Přečtení zápisu rady Levín, účty pož. obce Hvězdonice

Usneseno, zasazování pop. čísla 1, 2, 3 v Levíně přičleňovati na 53, 54 a 55, čísla ke obci Hvězdonické, což přesnému přičtení v Benešově pohovělano bylo.

Kopie písemka zástupitelstva 11/V 37.

Předmět jednání: Žádosti Františky a Ludvíka Šťastných o povolení parcelace pole č. k. 1707, 1708, 1709/1 v Hvězdonicích.

Usnesení: Obecní zastupitelstvo upozorňuje se § 26 z. finančním hospodářství obcí, okresů a zemí, aby žadatelky vlastním nákladem uvedly cestu do přístupného stavu po celé délce parcely, v šíři 3 m, nebo přiměřenou část na plavební parcely byne žadatelce prospěch v obnosu 250.000 Kč a obec plac. žádného příjmu z novostavek míti nebude, jelikož bylo jim osvobození na veškerých daní a dávek.

4. V. 1935 Obecní zastupitelstvo

Rodičovskému sdružení v Chvenadech budiž dán příspěvek na pořízkovou zahradu jako roku loňského Kč 250.-

O opravě silnice

podána zpráva ale jednání s tech. předsedou p. Krejčíkem v Benešově, který obeslal na příslušných místech zjistí, mohou-li možno obdržeti subvenci od silničního fondu pro minister. věc. prací.

20. V. Obecní zastupitelstvo

rozhodlo zadati vydláždění silnice procestí silnice ve Hvězdonicích fě ing. F. Šťastného v K. Žižkově Praha XIX / vlastníci domu v Oblouku u Říčan / za cenu 183.456 Kč za 4000 m². dlažba kamennými kostkami.

Postavení úspěvadla na benzin povoleno Fr. Hlaváčkovi / smíšený zboží / a J. Pazourkému / okol. Praha /

Převozy byly zde povolovány dva.
v roce 1935 byly zvýšeny. Pod jezem převoz Fr. Hrubá č. 3. a nad jezem povolen též převoz F. Kojanovi, usazenému na pravém břehu Sázavy. / Povolen zemským úřadem / Obecní úřad navrhl a schválil byla převozní sazby:
za 1 os. se zav. 30 hal.
" 1 " v noci 50 "

Ceny některých potravin v těchto dílech

cibule	1 kg 150 Kč	cukr kost.	6.- Kč
mouka pš. hrubá	kg 2.90 "	" krystal	5.80 "
houska	25 hal.		
vejce	kg 2.- Kč		
másla čaj.	" 16.- "		
" pekl.	" 13.- "		

Přespaní členové obec. zástupitelstva:
Fr. Jemanivil, K. Zasanský, V. Vaníčka, Fr. Loveček, L. Vacek, K. Mikeska, Fr. Tippl, F. Skokal, J. Hrubý, J. Šinka, V. Sýkora, E. Novák.
Náhradníci: J. Kaniuka, J. Krahánek, J. Sokol a Hušek

r. 1936.

Zřízena zde byla „místní protiletecká obrana" č.p.o. a zároveň „hlavní výbor".
Velitelem této byl řídící Čejka.

Správa farnosti na přelomu roku zadána
plav. č. Prchalovi ze Sázavy
Vydra za 1 hod. 4·50 Kč a 3·- Kč za 1 vedníka
a přidavače vč. přísl. výlet umírá se
za normální.

24. II. usnáší se obecní zastupitelstvo, že
obec Hvězdonice se připojuje k eventuel. zřízení
jízdní měšťanské školy v Chvenadech.

Okresní úřad v Benešově žádá, by při obci opatřila
plán polohy.
Nabídka ing. Skalovského na zřízení řádného
regul. a zastavovacího plánu v obci Hvězdonice,
se zakreslením stavebního stávajícího stavu je
za obnos 6.500 Kč.

R. 1936 vykonali pěstíci:

obecní zastupitelstvo	5
" padar	5
finanční komise	2

r. 1937.

Poplatky z provozu líhových nápojů zrušeny.

Obecní zastupitelstvo schvaluje za r. 1936 tyto paušály:

p. Jg Pavorský (stol) Kč 120·- p. Jg Hrdlička Kč 120·- (nejsme kn. Fikárovi
p. K. Hlavička (mlýn. rad.) " 120·- p. F. Svoboda " 100·- (mlýn. skokan)

Upozorňuje, by příkopy u vějířových cest byly vyčištěny
některým nezaměstnaným dělníkem v obci.
za mzdu 2·20 Kč za 1 hod.

Z. a. spis. obecní zastupitelstvo obecního lesa pro Kr. Hradecký
povoluje z rezervního požadovanou částku Kč 1231·—

Schválen pokrokový školy ve Vranově
obnos na něž obec připadající jest 331 Kč 50 h
Pokrokový šk. okrsku v Chvenadech " 3285 " —
(na místě se přip.)

Okresním úřadem v Benešově zakoupila obec pro č.p.o.
tři plynové masky á 152 Kč.

Nový pravý oltář pro obecní úřad koupen byl za Kč 2900·—

K žádosti Karla Hradeckého obecní zastupitelstvo usnáší se
částku Kč 1800·— na výstroj a výzbroj, vzhledem k tomu,
že kavalerský oblek je používán k č.p.o.

Z důvodu pozemků zároveň je zrušen, jak se zde
měnila pole ve stavební parcely, plavení se vily,
nové cesty, silnice byla zlepšena, jaké byly potřeby, plavení
a. s. d.
Zároveň však také pak od roku byla celková pozůstalá
situace stále hrozivější.

Německo kvečeřím tempem zbrojilo.
Naše republika musela se proti výdaji zabezpečit.
Stavěn byl proto podél německých hranic ochranný val,
jsaa pevnůstek, jimž „nedobytných“.
Finančním nákladem byl jistě ohromný.
Naše armáda byla též vyzbrojena.

V nás ve Hvězdonicích v továrně se v těchto létech
již také pilně pracovalo.
Byly to hlavně šrouby, které se v velké části též za
hranice vyvážely, též i ostatní zboží.

Když v předchozích létech velká krize byl odbyt malý
a pracovalo se do skladu, do zásoby, byl výdělek
dělnictvu velmi skrovný.
Celá výroba byla zúkolována a do skladu se
dělaly by nejmenší druhy šroubů, za které dělnici
měli plat nejmenší. Psáno se psávalo, že kvalifikovaný
dělník si panáčil v průměru týdenní mzdu 110 Kč.
Sklady se překvapivě naplnily do posledního místa —
— Nyní nastal obrat, dvíče jsou v převaze.

V letech 1935 a následujících neskákala již 48 hod.
doba pracovní, ale pracovalo se přesčas, aby
motoly byl objednávky vyřízeny.

V této době byla rozpoutána válka v Habeši,
byla to Italie, která Habeš napadla a pokořila.
Též ve Španělsku byla Občanská válka.

Občasné zprávy, které denně přinášely noviny i rozhlas,
o dějišti byly o napětím sledovány celou veřejností,
a byly předmětem pozornosti a úvah.

Připomínky mám hrůzy války 1914 – 18, které jsme sami
prožili – a zdály nám se, že i nám blízká budoucnost
přinese.

Záznam z kroniky
Vlastenecko-zábavného odboru
Baráčnického v Hvězdonicích

Vč. 1. pro Baráčnické založena byla v Hvězdonicích
v Lidopustu L. P. 1935. Byvkla v kotelu Praha.

Z vůcem byla prozatímní konečstva:
panáčnice Lucembursk Fr.
pyšňář Novák Ot. st.
zpravář Pecháň Jindř.
berní Sekal Jos.

Baráčnickým programem jsou:
pořádání nástav pěkných zdravých obyčejů, zvyků,
zábav, saňců, a nosení nástav pěkných českých
krojů a pořádání jich v jistě a důležitosti,

dále podporovati pěstování úrodu v Československu
a hospodářsky je zajišťovati,
propagovati chuť vína a piva,
toto jak částí regulí.

Baráčníci a nepolit bylají a jiní „ostatní" pomíním
pojmenováním jsou jich:
Pražští práci, věrný rychtáři,
mudrci a opatrní konšelé, milí kněžky a vesměs zavzdaní.

26. I. R. P. 1936 konána byla první schůze
„Valné poselství"
na kterém byl přítomen náčelník Velehrad
z Prahy rychtář Soukup, za VII. župu Vlasákova,
pantáta Zima z obce Ondřejovské,
a 8 pozvaných a hostů z obce Obecnické.

V přátelské přednášce pak rychtář Soukup i pantáta
Zima, jako představitelé Baráčnictva osvětlili význam
všem přítomným a poznámili je zároveň s pomínorskými
kteří na pole každý hůře, pata obec byl, dobrým
Baráčníkem.
Slavnostně pak 38 nových sousedů a hostů přikládalo
svůj slib na „práva rychtářská"

3 pravdovou chuť a láskou zapojili se všichni
členové do práce, 8 hostů se přičlenilo nové založené
české kroje, české pozvaní se pozvědili kroj baračnický,

který pozdává z čapky z pírem, opasku a bílé košile
z nárazním vyšíváním.
K krásnému na to počátku již pro svůj první
slavnostní hod, který se velmi vydařil, tančila se
jsem líž Česká besedu, z kolony.

Toto pokus se konal v Praze jsem Baráčníků, na kterém
naše obec byla líž početně zastoupena.
20000 Baráčníků z krajů, ze všech krajů naší české země,
se svými praporu a majkami se sjela-s Praha je
nadšeně přivítala.

Výroky starostí, které Baráčníci přednášeny byly velmi
pěkné a vzácné. Byl zde líž župní zpěv z 1937,
dožínky, bály, maškarní merendy, maškarní průvody,
vše byla vždy pořádním občanstvem velmi příznivě
přijato. Také čisté zisky byly pěkné a po celý rok
pamatováno bylo hlavně na vánoční nadílku pro děti
a každoročně vzdělávání pro líž potřebný pak
českým menšinám do pohraničí.
Bylo vánoční nadílky, které byly pro všechny děti Hradčanské
a Poděbradské, byly velmi pěkné, při dětské pavodni bylo
mnoho, nejen z dětí párků, ale líž z pávadélka, které
pro líto příležitosti děti pekly. Bylo se vánočkou několika
pekáčů, které navěsily děti pěkným hrám, mimo jiné líž
navěsily Českou besedu.
R. I. 1938 koupila obec Baráčníků majku.
Jsou to líž krásné věnce z pomíno a smrčinka hvězd, opásaných
pruhami národních barev.
Radostně se pekáčky pod ní při hudbě a písničkách
vykračovaly —— vůbec se pavodni byla již na mále —

V německu již po několik pokoí o válečné výrobě zbraní všeho druhu a německý kancléř Adolf Hitler připravil do celého světa klidná a pevné pole a nepřemožitelnosti.

V naší zemi měli již ve svých školních čítankách článek s nadpisem „V německu se zbrojí“.

13 března r. 1938 v časných hodinách ranních nás překvapila zpráva, že německá vojska přepadla a obsadila jižní sousední Rakousko.

Je být začátek - Hitlerů první kup. -

Každý z nás si tehdy kladl otázku:

Kdy přepadnou nás!?

21 května byla náhle vyhlášena částečná mobilisace. Několik mužů z naší obce sloužilo v naší síle. povolávací listky - a v časných hodinách ranních již přijížděla vojska z Benešova i jiných posádek, do pohraničí.

Poplašná zpráva nám říkala, že německé vojska je shromážděna na našich hranicích.

Však tehdy se to pohybovalo pohraničními pověstmi. Přehlídka jela v plánech a staroslavek jak bude dále; nebo napíší hranice, a skupňovala se v posledních předválečných dnech, kdy bylo již jasné, že se vyvolá klidné dny, kdy se rozhodne o osudu našeho národa a samostatnosti československého státu na mnoho let.

Kolem československých hranic se shromáždily německé divise a z německých rozhlasových stanic zněl pohrdavý hlas nacistického „führera“, plný hrozeb na adresu Československa.

Náš lid byl pevně rozhodnut nevydat republiku německému nacismu a bojovat za svobodu svého státu.

23/IX 38 byla vyhlášena znovu částečná mobilisace

Z kasáren se do pěší povolání byli do zbraně.

Z plném vážné, co bylo pohotovostní nastoupili ke svým útvarům, jsou v Praze kolem zvonu.

Do Nového byla povolána posádka čtyř rotmistrů,

Anglie, Francie, Německo a Italie

Jak se v Mnichově bylo o nás - bez nás - rozhodnuto!

Velmoci stáli pevně k sobě, aby pohraničí československé republiky bylo připojeno k německu.

Životný prostor byl celému československu pomocí, však naše obranyschopné hradby hraničními linie pomoc nechtěly.
Všechny ty, kteří stáli u kormidla státu, v čele s prezidentem Dr E. Benešem před Hitlerem kapitulovali, pokojně vydali pohraniční území a vzdali se samostatnosti státu, než by jeho spolu se svobodou armádou bojovali.
Československo bylo obětováno, aby byl zachráněn mír.
Ne jak slouží?!
Mnichovským diktátem pohlceno bylo pohraničí „sudety" a obsazeno německ.
Podkarpatská Rus a Slovensko vnitřní autonomii.

5 X 38 po převzetí Dr E. Beneš vzdal svého úřadu následníkem se stal Dr E. Hácha, bývalý pres. nejvyš. správního soudu v Brně.

Adolf Hitler se dohody zavázal, že si nikdy jen to, co mu patří" t. j. své německé, ale konec nikdy nevěřil.

Naše pohraničí, nejen kde byli němci, ale hluboko do vnitrozemí, s českými městy a nesčetnými vesnicemi bylo odtrženo a toto území nazvané Sudety připojeno bylo k říši německé.

Zdecimován, žalostný byl pohled na novou mapu Čech a Moravy.

Hrozná slova odporu, hněvu a rozpaků zmítala celým naším národem.

Nikdo nemůže v nic vzájem, jen vrátaři pláčí a plivy v pivo mluvily -

Nesvědomím bylo, když v noci na 15 březen 1939 na přání pražské bouře, německé vojsko třemi směry do Čech na Prahu.
Bídem dne zaplavilo celou naší zem

Na Hradě Pražském byl vztyčen „říšský kříž"

Slzy jsme zastali pohnutý názor „Pohlcení Čechy a Moravy"

Na ten den jsme nikdo z nás nikdy nezapomene.

Začíná vše nová kapitola Kalvarie národa naší:

Věznění, koncentrační tábory, věšenice, plynové komory, Pankrác, Gestapo, Pečkův palác, Gestapo —
— nekonečné může být a skutečně.

Vše bylo názvem poněmčeno.
Naše česká obec dostala německý název „Hroznatovice".

Obecní úřady, matriky a všechny obecní a osobní tabulky
s německými názvy.
Dvojjazyčné vyhlášky německými, by občanstvo ihned
považovalo některé strany.

Československá armáda byla ihned rozpuštěna.
V Bunčově byl vzácným jevem „Obecní", „Občanský" a „Deštník",
což bylo posměchem celého obecní.
Z té ze Hroznatovicích jsme měli také různé názvy
osobních - ze dne i z noci - na německé stanici.
Až do roku 1938 byli čeští představitelé Wiesmann, Kupsch a Rumpelt,
potom byl původem německého, dle toho také jeho činnost
se přizpůsobila.
Všechny spolky byly rozpuštěny.

Kapitulace Československa přala všecka úsil. výrobky a všechen
zbrojní průmysl do německých rukou.
Naším vítězením byl Hitler poslán k rozpoutání světové války.
Evropa vzplanula válečným požárem, pomalována obrannými zbraněmi,
pokryta mrtvými a v moři bylo vůně příčné zadumění.

Zatýkání byli také nepochopitelný, různice se čím, dále jsme více
plnily a v novinách skoro denně byly skupiny jmen těch, kteří
byli odsouzeni, aneb již popraveni, však nejvíce bylo těch,
o kterých se nepsalo.

Z anderen byly potravinové lístky, však dávky na
těchto byly čas od času zmenšovány.

V těchové těžké době se nejlépe poznají lidé, mnoho jedinců se našlo, kteří v tě době nedostatku a bídy těžili, však i lidé dobří, kteří mají trochu možností, potěšitým vypomohli.
Budiž zde jmenován pí Zachová, pekařová čp. 62. (Hvězdonice), která po celou válku podávala pivec ječmi nechávala vždy nějaký pecen chleba bez lístku za plejnou cenu.

Lidé jezdili do mlýnů, v Chvezevadech, Samopšech, Osičinách, Bidřeči, Kraši, Hlušově, mlynáři bilo někdy cenu pár kg mouky lidem prostávali za mírnou cenu, bylo však za to také plukání, ve mlýnech byly časté prohlídky, mlynáři byli trestáni pokutami a vězením.

Na jaře r. 1940 bylo započato s vymičováním pálnice přes Hvězdonice.

Ale původní plánu, měl býti most přes řeku a Hvězdonice, přes role soukromníků, čp
ale zadního vymičování měl býti přes dolní část Hvězdonic, pod nádražím.
Již 1941 se v některých místech na pálnici již počala pracovati, na př mezi Senotřaby a Hvězdy (nad Hvězdonicemi) je kus obrovský hluboký odlesk, část se musela (nadsvětlo) přes tolo jámu.
K této stavbě se druží vzpomínka na hrozného.

Pracovalo zde mnoho lidí, místních z okolních vesnic i cizích, též jistý němec, vodovaný jmeno již vymizelo z paměti.

V Bradci byl malý hostinec u Hamršků.
Kde se dělníci z dálnice v malé skupině, ve větším počtu pohlávali.
Do čísma č.p., byla malá, v pozadních místnůstkách hodinách,
v nezlišeném stavidlu měla zde nazgal povahy jid
do pětnice piva, které právě hostinský z vyšepu přinesl.
Obsluhovala nápoje se pro obsluze napil, jeden němec,
s jménem jménem Zeman, na výtisk co je to za pivo!
přispěchal mu nemůžící hostinský K. Hamršku - a též se
napil, všichni tři, v prvních hodinách za nedlouho
zemřeli. Na pohřbu pozdravný lístek od Bradců z Červeném mohl
již jen vyjíti jeden obsazen. Byla pak velice pozdržité
vyšetřování, místa z úřadního byl lid zajištěn, ale hlad
byl pachatelem nenalezen nevyšetřena.

U nás, za Nov. Hvězdonicemi byl též vykácen pruh lesa,
páky přes Osadníci, Bidřeč a Bobrůvek Lánek z pruh
polí, kde bylo také již na dálnici hodně pracováno,
nyní se též hodem.

1942 došlo k vyvlastňování Novákovských.
Němci sem vnášeli evrišť SS

Pole u nás v Hvězdonicích byly vyvlastňovány při pro konec
války 3 rodiny, z vyvlastňovaných Bukovan.

Z Benešova též z nám některé rodiny za vrbovy byly
vyvlastňovány, do jejich bylo v Benešově se
nastěhovali němci.

V této době, kdy naši lidé se stěhovali do sklepních bytů,

přikovali, že pro nejlepších sil ve Hrůzovládách
německé rodiny, t. zv. „národní hosté“.

Mezi jinými, vybranými, kteří si zde pro rodiny
přijeli, byl též i velitel popravčí čety,
hromadný vrah Frýze
a obergruppenführer esesáků Beckling.

Působiště německého národa měli v pekle jinak,
mnohem přísně postaráno – a zejména zbavovali
každé různosti, různé velký praporu s hákovými
kříží

V. 1943

8. I. Na příkaz gestapa zatčen a převezen
byl do Pátora můj syn Vladimír Šebek, narozen
byl převezen do Strelenic Velké Domoslí, kde 12. III. t. r.
byl zastřelen.
Zaměstnán byl v zbrojovce v Rýni u Č. Sp. Jeníček.
Současně s ním zatčeni byli jeho tři dcerní,
kteří zůstali zdejší rodiny, mikdo se nevrátil.
Hlava zatčení byla zabodnuta.

A. Šebková

Téhož t. r. na přejezdu v nádraží (u Papírů č. 13)
přejela byla matku Marie Kalkadamtová bytem č. p. 62 Strážovice,
která byla vystěhována z Benešova, muže a syna měla
v koncentračním táboře. Při zajmem přejel úkaz
přes, aniž to vůdčla, pod vlak.

Téhož t. r. byl zde v hotelu Praha zavřen
„Pomoc Hitlerovy mládeže“ ze zápasu. německa.

Již po konci války zde bylo zbyto 60 – 70 německých
dětí, z několika ústavů.
Postaráno o ně bylo skvěle, – což bylo potvrzením pro naše
ženy, matky zbylých dětí, kdyžto byly zvěděly, co vše zde
zakládají německé děti, v co míně a horší odchovají děti naše.

Němci nás nenáviděli, asi stejně, jako jsme my nenáviděli je.
Nenáviděli nás, jenom proto, že nás ovládali, proto, že vrahem.
Přesto našich desetitisíců pracovníků výsledky své práce
přesto nedali našim nepřátelům – a tak rozsáhlý zabodlišť
v továrnách a na pracovištích, rozsáhlo podzemní hnutí.
Každý věděl, že jde o život a práce odbahy k činům
přibývalo.
Každý z nás bral velkou účast na všech zločinech,
až se to již koko jsme, nelo nepřímo dotýkala

Při všech bídách, utrpení, bídě a i zoufalství, jediným jiskrem naděje v naší záchranu nám byl Sovětský svaz.
Když první armáda vyhrála svoji slavnou bitvu u Stalingradu – a nezadržitelně pak hnala zpupné Němce před sebou ze svojí země, když dobojovali se již k našim hranicím – a pak i Polskem nezadržitelně na Berlín, to nám byla radostí, posilou a vzpruhou, v těžkých dnech r. 1944.

Němci vydali přísná nařízení a zákazy, viz pod těžkými tresty.
Denní listy přinášely zprávy z fronty, tvrdíce stále, že ústupy jsou jisté na německé přání.
Tomu přece již málokdo věřil.
Mimo jiné byla vydána přísná nařízení, by na domech a vůbec byla napsána velikě V, což mělo znamenat „vítězství" / victoria / však ani to jim nepomohlo.

Žáci v kovárně pečlivě kažný den psáno učitelství na c. Dráhě. Znamenáčka, který v noci bojně papršlovo-chávál zprávy z cizího / na kole byly nejrůznější cesty, všecka psaní musila být podrobena přísné censuře, by se cizina nemohla pobouřit /, na nenápadném místě v kovárně měli zavěšenu mapu, kde p. Znamenáček kažný den špendlíkami vyznačil postup Sovětské armády.
Bylo to pálivé, ale nikdo se nenašel kdo by to zradil.

Koncem r. 1944 projížděly přes Čerčany pravidelně Praha – Tábor nákladní vlaky s rýží.

r. 1945
21. I. Přes Čerčany projíždělo nákladní vlak z Prahy do Tábora s rýží z Osvětimi.
Přes zvýšení zimou, hladem a únavou, jeli z otevřených vozech.
Nikdo se nesměl pokusit odsud jim kousek chleba.
Při pohnutí z jídla byli ztrestáni Říšskou SS, která vlak doprovázela.
Druhý den r. j. 22. I. vraceli se ti samí zajatci zpět z Tábora na Prahu.

Květnou a březnu r. 1945 zde byly velmi časté přílety pravd bombardovacích letadel amerických.
Poslední neděli v březnu byl příjemný jarní den.
V kapel. hodinách byla pojatou slyšeti mohutný vzdálený hukot, který postupně sílával, až pojatou byla viděti, na čisté modré obloze, v pravidelné výši, svazy letadel, za nimiž se táhly bílé pruhy mlhy.
Plná, poloha, nekonečné množství přívazů, svazy 9 zakryla celý obzor.
Letěli po jižní východu - na severozápad, letěli na Prahu.

Příští, již téměř na konci války bombardovali a poškodili mimo jiné v Vysočanech továrnu Škoda-moravskou Kolben a Daněk, když přímo šlo s jiným cílem k Praze, poškodili zbytek domy, hlavně na Jenkrácí a Vinohradech.

Na hlavních silnicích / na dráze / létaly bombardovací letadla, přepadávaly vlaky a hlavně pozbíjely lokomotivy, těmto říkali kotláři.

Mnozí partyzáni se přišla, z psích ponorů Šáravy
a Čertíže na partyzánu znečistěnou německé vojenské
lékárny se čistícím, které byly naplněny náplavy,
pavučiči a pěchou pásáčky a zapustili všechny
nápisy, kterou lékárny polek pánce ze řeky.
V přízvěch dnech pak měla vše vedla lékárny pozvedaměné
Šáravy na svém povrchu zpravu nápisy, a jak
jen pak dne klidnou řeky klesala, pavučiči se
po obou březích pásáky, pilně pátrající,
hvězdy pruh.
Byla to přísná pozorná, ale i to nám byla
lékárny příjemným znamením, že se blíží konec
války. S napětím lékárny předvídal denně nejnovější
pozorné zprávy o pravy, o padosti a pásáce
jsme předvídaly Sovětskou armádu jak postupuje
k Berlíně - a jak již o pěkno vede
Gigantický nápisy.

V Berlíně dnech již mizela nadšení a pozpínavost
vše pozdějších němců.

30 dubna máme naším přinesly zprávu, že -
Hitler č. j. vůdce - zemřel " (na své pravé a činném místě)
V pravo byla podívala pak - koho, ale přes jsme
se bráli o přílohu nedůvěru, neboť za ta
přes skupiny jsme poznali, že jsou němci pohotovi
každé podlosti.

1 máj p. 1945
byl veselý, bez praporů
však naplněn každým dnem a každou chvílí pocitu.

Nebylo pochyby, že pád Berlína je blízký
a že nastává pozdní chvíle, kdy je o němci
vyprávěno i mezi námi.

Od německých kasáren se po silničních průvodech
vyplížených německých pozůstalí, t. zv. nárazní
hosté, v přílohu dnech přišly bylo průvodů celé již
zde od Ondřejova přes Chocerady, dále na Vlašimsko.
Byl dán příkaz, by všude byli přijati vřele - a pozdáno
jim jídla a počerstvení.
Naši lidé neměli k nim valné simpatie, však
nemůžeme proto jaké ne, vždyť to byli lidé
poštěti války

4 května nastalo v naší obci tvoření
prozatímního revolučního národního výboru,
který se ujal vedení obce.
Sám dne zmizely všechny německé nápisy,
hyzdící naší obec.

V noci pak přijela do Hvězdonice německá auta -
a pod pausálem bomy se zřítily všechny německé
podniky i s Hitlerova mládeží + ubytovanou

v kotelu Praha.
Ke mnoi byl též hromadný útěk vojáků SS
z Benešova.

5/V. 1945
Pokrokových hodináků zprávy dosáhli
zprávu o povstání v Praze.

Praha volala o pomoc a již zuřídila
tuhý zápas proti přesile německé.

Jedna zpráva přikázala druhou.
Bitva o Berlín nabírá již rychlou, rudou
armáda vítězí a americká vojska
jsou v pozkladu!

I zde po pokusu silnici již přečkávala mnoha
vojska z Benešova, přes Chrastavy ku Praze.
Ve zmatku, který nastal, jich též mnoho uběhlo
do lesů

Revoluční národní výbor v naší obci
toho jen zajistiti majetek, který zde
němci zanechali.
Byla to villa č. 88.
Jejím majitelem byl němec Bechmek.
Ale značné množství prádla, látek, šatů,
nábytku a jiné zařízení, pro všech uprchlých
německých rodinách.

6 května
Soudy a školy byly pravčeny
a pětníci se účastnili osvobozovacích prací.

V pondělí hodináci se v obci rychle rozšířila zpráva,
že zde bude projíždět pancéřový vlak, z kterého, bude-li
někde kladena překážka, se bude střílet!
Pancéřový vlak skutečně projel, ale ne zcela, jeho cílem
byla Praha, však sám se již nedostal.

Následoval vlak další, nazvaný jako „panický", který
byl již zde místními občany na náležitých zadržen.
Při jeho prohlídce byla nalezena a odebrána asi
2 do pušek 150 pistolí a 2 koše střeliva.
Pomoc se osbrojili naši občané a zásoben dostali
zbraně též pučistům do pohotovosti, kdyby společně
mohli nabezpečiti naše obci.

Zato zajištěno a osbrojeno mnoho německých vojáků
poskrývajících se obcí.
Provoz na dráze byl úplně zastaven.
7 května již nikdo neprojel, ani jízdný vlak
a nanmoze byly koleje vyskákány.

Na silnicích byl značný zmatek, všude plno
vojska, někteří jednotlivci již do Prahy pěšky, jiní, projíždějí
kteří měli zde své podniky, zase naopak přišli z Prahy.
Praha zápasila a trvalo na barikádách
a nastal tam též nedostatek potravin.
V naší občané pyšně dali asi kdo mohl, pekáno sak

byla posíl potravin, které byly na voze s koňmi do Prahy doveženy.

8 května byl v naší obci právoplatně založen a prohlášen „revoluční národní výbor“, který již zajistil výživu našeho občanstva.

Nadešel nezapomenutelný „devátý květen“, kdy slavná rudá armáda osvobodila naší Prahu.

Přinesl nám naplnění naší nejmilejší touhy, nad osvobozením naší vlasti!

Již úsvit sobotního dne byl tak přivítán v naší obci ušlechtilé vlajkami, které jsme v noci navěsily a přily.

V Berlíně vlál všeobecný rudý prapor, oznamující velké vítězství sovětské armády a porážku a kapitulaci nacistů.

10 května přijíždí již do naší obce a celého Slezska sovětské vojsko, plamenně byli přivítáni všemi našimi občanstvem a oslavena byla společná radost nad vítězstvím.

Velitelem vojsk rudé armády byl podplk. Ivan Ivanič Promov ubytován byl v č.p. 20. dům p. Havlíka č.o.

Spořádání byla pak poskytnutím po několika dnech, kdy vojska sovětské armády od nás odjížděla a nastoupila svoji nadosmrtnou cestu do své vlasti.

Mnoho sovětských vojáků položilo své životy za naše osvobození.

Budiž to v naší nehynoucí paměti!

Sovětská armáda zde zanechala větší počet vyřazených koní, kteří byli by rozděleny místním zemědělcům na pracovní. Čtyři byli by přiděleni, z toho dva byli by rozděleny místním občanům, zbytek byl přidělen do Benešova.

Sovětská posádka v Čerčanech žádala o vypomoc pracovních sil, která akce se zúčastnilo po 2 dny 92 zdejších občanů.

27 V 1945

Byly nové volby do Nár. výboru v naší obci. Na příslušné schůzi konané v kos. Praha se sešlo 104 voličů. Dle záznamu v knize protokolů N. V. J. byli zvoleni:

Mládek Jos. obuvnický zámečník
Znamenáček Fr. " "
Matějka Jos. učn. pr. v. v. pomocný dojemník /
Ing. Němec Jaromír vedoucí účetní fy K. a Ž.
Černý Karel obch. zámečník
Kolínka Jos. kovolinský
Kaukal Ant. sladovník
Slavík Jan kovář
Hrabák Stanislav truhlář
Sládek Jaroslav kov. truhlář

Kolouch Jos. kovobor
Pucký Jindřich kovář
Půlpek Franc. tov. truhlář
Míchura Karel továř
Hruška Franc. tov. dělník
Havelka Ladislav vrch. číšník
Šebesta Bedřich tov. mistr
Navrátil Stan. obch. zámečník
Janoušek Franc. býv. starosta
Šnobl Jaroslav obch. zámečník

Jest to 12 členů nár. výboru a 8 náhradníků

Národnímu výboru nastává radostná práce, jedna z prvních prací jest znovuobnovení veřejného osvětlení, po tolika letech úplného zatemnění!

Sebrány byly zbraně a střeliva po okolí, však jistě po několik roků byly nálezy pěkného střeliva, jímž bylo způsobeno, aneb neštěstí, kdyby byl kámoš poslušen, co byli děti.

U nás největší nálezniště kotouče válečného materiálu bylo v řece. Později, při nízkém stavu vody, byla kola, před bezpečnostním dozorem ze Žatce vybrána.

Nejtvrdší příšek byl podzim němců z našeho území r. 1945.

a stanovení našich plátníků hranic.
Pohraničí byla pobřeba posádek.
Jaké z Hvězdonic se přesouvalo mnoho rodin do pohraničí, hlavně na Děčínsko.
Zde v továrně byl kámoš částečně nahrazen plynulý tok práce, než zapracovaly se nové síly.

Funkce kronikářky byla mi přidělena v roce 1963 po s. Jakoubové, která provedla zápisy do pamětní knihy naší obce do květnových událostí v r. 1945. Ostatní záznamy z dalších let jsem neúplné. Vynasnažím se, abych dle zápisů místních složek a organisací získala co možno nejvíce údajů o činnosti těchto a o různých událostech v naší obci.

Marie Janatová, rozená Jakoubová nar. 24.1. 1898 v Bruce-Víšovicích. Otec byl železniční zaměstnanec. Naše rodina byla četná - 3 chlapci, 5 dívek, z nichž jsem byla nejstarší. Vychodila jsem 5 tříd obecné školy, 3 měšťanské a poslece jsem chodila 1 rok do německé školy v Jelenahradě u Podhořan v Krajči. Z Blecha pocházel můj otec. Vyučila jsem se krejčovské a v r. 1917 jsem se dostala do služeb státních úřadů do dílenské nadstavby, kde jsem byla zaměstnána do r. 1922. V r. 1920 jsem se provdala. Muž byl strojním zámečníkem ve rytířské v Skvrňech. Od r. 1922 až do odchodu do důchodu, vykonával službu jako rozmnožič. Od r. 1922 jsem byla v domácnosti a v r. 1950 jsem šla opět do zaměstnání. V r. 1951 jsme se přestěhovali do Hvězdonic čp. 73, když jsme se vyměnili byt s p. Michalcem, který denně dojížděl do Prahy za zaměstnáním. Na podzim téhož roku jsem nastoupila do zaměstnání do Stavebniny Hvězdonice, kde jsem pracovala 8 měsíců v kuchyni a potom jsem byla přeložena do technické kanceláře, kde jsem pracovala při přípravě výroby a korespondenci až do r. 1963, kdy jsem šla do důchodu. V r. 1958 jsem ovdověla.

Poslední zářez v Kronice Boreč 27. 5. 1945 Kronikářka doplňuje odjezdem 12 rodin do pohraničí na výzvu vlády. Z nich byly 2 rodiny nájemců zemědělských usedlostí. Bývalí noví nájemci; ti však nájem majitelům podle nového ustanovení platit nemusela. Odvážitelé však chtěli předepsané dodávky za stanovené ceny. Hospodářští však přáli dobu k hospodářské úpravě. Opětovně pole byla majitelé předána na staniční pozemky a vlastní půdu na hospodařování platnému statku Zeven. Ostatní se mezi obcemi přesídlenými do pohraničí nacházeli i zaměstnanci ze zdejší farmy, přijel se zde nedostatek pracovních sil. Bylo se vydal jeden z majitelů farmy na Slovensko a přivezl nějakého dobytek. Ale se zaměstnanci se z větší části se zde provdala. Ti přišli se usídlujíce jako zdatné pracovnice. Později se nějakého obchodní vrátili a pohraničí zpět. Opětovným se zaskočilo po statném domově, jiní nebyli uspokojení se svých plánech, neboť počítali s vyměněním za odsunuté německé farmářky.

Na pomoc válkou poničeným zemím byla mezinárodní akce U N R R A, ze které byly dodány americké konservy všeho druhu, které byly přidělovány obyvatelstvu na t. zv. body k potravinovým lístkům. Potravinové lístky, právě tak i šatenky za kolky na obuv byly stále nutné, dokud se nezlepší situace v zásobování.

Do 30. listopadu bylo nutno přihlásit veškeré vklady, cenné papíry a životní pojistky u peněžních ústavů, jakož i ponine na hotovosti, z nichž bylo na osobu vyčleněno 500,- Kčs v nových platidlech. Vklady byly potom uvolňovány na účet, nerezervačním jako výpomoc do

začátku, dále pak studentům na vyšších školách, důchodům, kteří měli nízké důchody a vojákům, kteří se vrátili z výkonu 2 leté vojenské služby. Z bodlo vkladů byly později mnoho zabouřili různé konfiskaty. To svým nebylo každému známo a proto nemohl bílo půlročnosti využili.

rok 1946 V tomto roce probíhaly jižlo různé mezi politickými stranami, důležité bo z pumí republiky až do února až do roku 1948.

Byly konány přípravy na 2 leté plán.

23.10. poskytla min. zemědělství příspěvek Kčs 10.000,— na vybavení dětského útulku a půlročnosti 28. října a zahájení 2 letého plánu budování naší republiky. K tomuto dni byla min. zemědělství zdejší finančně darována sbírka knih k jejímu doplnění. K tomuto tomto darům byl vydán výnos předepsaný vlastnoručně ministrem zemědělství p. Duršem.

V tomto roce probíhaly volby, kterých se v naší obci účastnily 4 politické strany a to: komunistická strana, národně socialistická, soc. demokratická a strana lidová. Předvolební boj byl velmi ostrý, tak jako v době předválečné, kdy každá politická strana bojovala s protivníky. V těchto volbách zvítězila strana komunistická nad-poloviční většinou a to z toho důvodu, že v naší obci přeložilo dělnické zdejšího závodu.

rok 1947 Tento rok postavil jak naše zásobování, tak i hospodářství do velmi kritického stavu. Následkem velkého sucha byla velmi špatná sklizeň. V našem zásobování byly ještě velké mezery z dob vykořisťování našeho státu německými a jsme hledět celý národ s obavami do budoucnosti. Reakce počítala s tím, že budeme muset hledat pomoc na západě a tím mocní učinit politické ústupky.

Byli však velmi zklamáni, když nám sovětský svaz nabídl pomoc a dodal potřebné množství obilí jak pro výživu obyvatelstva, tak i pro krmivo v zemědělství. Celkem výpomoc činila 600.000 tun obilovin.

r. 1948 Trvalé vzpomínky jsou zde na 20. únor, kdy zde navštívily 4 žákyně měšťanské školy z obce Kaliště Žakyně dojížděly ze stanice Hroděnovice do školy do Sázavy. Řeka byla tehdy velmi rozvodněna a nákle přišly velké mrazy. Proto současně dne šla rozvodněna řekou Sázavou ledové kůže do kloubky 70 cm, že nebylo pamětníka. Děvčata přišla ráno k přívozu - 6 děvčat ve věku 11 - 13 roků. Těžkovážný přívozník, který byl již den před tím varován, aby nepřevážel, nedbal rozjeného nebezpečí a jal se dívky převážeti. Sotva se však dostal několik metrů od břehu, loď i voda měl tak namrzlá a obklíčená ledem, že byl úplně bezmocný a rozvodněný živel unášel loď k jezu, kde se proto při-vrhla a 4 děvčata byla vržena do ledové kůže, kde po chvíli utonula. 2 děvčata byla vržena vlnou na jezu na dno obrácené lodi a tak zachráněna. Přívozník byl za pomoci přispěchavších dělníků rovněž zachráněn. Celý kraj byl touto tragickou událostí rozrušen. Přívozník, hledaje bezpečnost před pobouřenou veřejností se odstěhoval. Byl postaven před soud a odsouzen. Trvalo několik týdnů, než stav vody dovolil nalézti těla nešťastných dívek. 25. únor jest dnem vítězství pracujícího lidu Československa. Z tohoto hlediska hodnocení politiky, která předvedla naše národy na pokraj zahuby, náš lid si vzal ponaučení. Vládcem v naší zemi již není buržoazie, ale sám pracující lid s komunistickou stranou v čele, se stranou, která nezradila a osvědčila se jako nejspolehlivější obrana naší republiky. U nás ve Hroděnovicích byla v tyto dny založena znárodněna. Byl ustanoven okresní

výbor a prozatímním správcem byl jmenován s. Žamb. Znamenáček. Podnik byl přidělen pod ministerstvo hutí a dostal název Spojené ocelárny. S. Znamenáček Žamb. a s. Brož byli delegováni zdejším dělnictvem na sjezd závodních rad v Praze, kterému v té době předsedal s. Gollwald. a s. Zápotocký. Na tomto sjezdu bylo rozhodnuto o 1 hodinové stávce v celém státě. V našem závodě se zúčastnila stávky veškeré osazenstvo až na jednoho dělníka a jedné úřednice. Prozatím dělnickým ředitelem se stal s. Ždeněk Holečář. Pro bezpečnost podniků byla utvořena závodní milice. Prvním předsedou Z V R O Ž byl s. Brož z Podolské. V poválečné době byla pro dělnictvo zřízena závodní kuchyně. Dosé volby do náš výboru přinesly pak naší obci radostní. V této době nastává likvidace velkoskladišť.

Velkoskladěk Žerůn byl rozparcelován mezi zájemce z přídělů z okolních vesnic. Tomuto rozhodnutí předcházel sjezd zemědělských komisí v Praze, na který byl za naší obec delegován s. Honzák Jan.

V květnu byl pak zvolen náš první dělnický president s. Klement Gollwald.

V červenci byly konány celostátní oslavy 600. výročí založení Karlovy university v Praze.

V naší obci byl v tomto roce za pomoci občanů zřízen místní rozhlas.

2 letý plán byl v naší továrně přes značné materiálové potíže splněn. Jsou činěny přípravy na 5 letý plán. Okresní odborová společ se přestěhovala. Únorové události byly v rozporu se smýšlením rozhodujících členů bohužel spoluzakl. Likvidační společná tito pánové svoji činnost zde skončili. Společný majetek, zařízení kanpaliště, které sloužilo veřejnosti, zrušili. Bylo zde 11 pokusů, které přes protest náš výboru byly prodány. Zbytek peněz byl odeslán Červ. Kříži.

V roce 1949 byl založen státní statek Žerůn a v r. 1950 byly k němu přičleněny pozemky statků č. 1 a 2, později č. 8 V roce 1952 pak následovala rozsáhlá meliorační akce.

Bývalý zbytkový statek Žerůn, který získal po první světové válce soukromník Václav Vaněček, byl přičleněn do správy st. statku Benešov jako farma Žerůn, kde jmenovaný byl později ponechán jako správce. Později se vystřídalo několik správců: Šebek, Dlouhý, Pokorný, Hlaváč. Správce Stolc Lad. působí již od r. 1958.

Během celého období měl st. statek nedostatek vlastních zemědělských a proto bylo nutno ve špičkových pracích zajišťovat pomoc z řad zdejších občanů a mládeže, kteří si dávali závazky k 1. květnu. Výbor žen pomáhal organizovat a zajišťoval obsazování, jednocení a sklizeň řepy.

V počátečních obdobích byl podstatný pahorek Šimbárny Hradišnice, na jehož základě byly prováděny úpravy nežkvých strují, hlavně o žních, kdy byli uvolňováni nečlenští pracovníci na přímou obsluhu zemědělských strojů.

V tomto roce byl v naší obci ustanoven Svaz čsl. sov. přátelství, za účelem seznámení občanů se životem v SSSR

V tomto roce byla rovněž zřízena škola mimořádného vaření. K jeho účelu bylo zabráno 8 míst a hotel „Praha". Zde byli ubytováni a postupně školeni funkcionáři místních, okresních a krajských nár. výborů, učitelé, lidoví soudci a j. Toto školení probíhalo do r. 1952.

Místní N V vyvíjí svoji činnost ve všech směrech. Nejvíce záleží je jeho v naší obci bytová otázka. Byla řešena tím způsobem, že přísadné a nadměrné byty majitelů, kteří vlastní byty v Praze a zde se zdržovali jen přes letní období, byly přiděleny žadatelům, většinou z řad dělníků, na přímý tlak ob. N V zhledem k bytové tísni a potřebě pracovníků pro místní zařízení.

Místní vodní nádrž obsazené role uvolnilo a byty byly dány k dispozici zdejším občanům. Majitelům, kteří vlastnili byt v Praze byla ponechána vždy 1 místnost k jejich vlastní rekreaci.

M n V

V roce 1945 měla naše obec cca 280 obyvatel
-"- 1960 -"- -"- 432 -"-
od r. 1945 - 1960 narodilo se 153 dětí
— " — zemřelo 30 osob

V roce 1954 byla zřízena poradna pro matky a děti v konfiskovaném domě č. 88, který vlastnil říšský němec Zeidner, který byl též na číslině válečných zbročinců. Poradna byla později přemístěna do budovy M n V a dřívější budova uvolněna k obývání.
Od r. 1945 - 1960 bylo vystavěno 5 rodinných domků, 21 chal.
Bylo vydlážděno 180 m² nájezdů na silnici.
Zpevněno 1200 m² povrchů cest v obci.
Provedena gen. oprava rozvodu el. sítě. (hrazeno z rozpočtu Energet. rozvod. závodů
Oprava rozvodu osvětlení - - - - - - - - - 10.000,— Kčs
1.) Založení parku před kolelem - - - - - - 10.000,— "
2.) Zřízení místního rozhlasu, gen. oprava těchž 32.000,— "
3.) Úprava hřiště v pískovně - - - - - - - - 35.000,— "
4.) Výstavba požární zbrojnice - - - - - - - 75.000,— "
5.) Úprava cesty od Lavdů k Dolákovům vykudrována svépomocí občanů.

Akce 1 - 5 byly prováděny místními občany většinou bezplatně, takže uvedené obnosy jsou skutečné hodnotou díla; finanční náklady se pohybují zhruba kolem 1/3
Na schůzi přípravného výboru a sec. pol. komise konané 1. 8. 1951 v kulturním domě M n V Hvězdonice, byly projednány matky dětí, které přicházely v úvahu k docházce do mateřské školky. Byly předneseny návrhy na budovu, která by měla být k tomuto účelu určena, jakož i o její vybavení. Bylo požadováno urychlené jednání o celé záležitosti u min. vnitra, jednání s referentem školské při O n V, aby od 1.9.1951 mohla být zahájena vyučování. Mateřská školka byla však zřízena až r. 1953 v přízemní části domu bývalého majitele hostince Karla Jaroušského, která tomuto účelu plně vyhovuje. Dům je vybaven místním nábytkem, místnosti jsou světlé a vzdušné; dům je situován od hlavní silnice a je při něm dosti velká zahrada, kde si mohou děti hrát.
Průměrný počet zapsaných dětí je 20. Nejvyšší počet byl dosažen r. 1959, kdy stoupl na 32.
Dnes patří naše mateřská škola mezi nejlépe vybavené školy na okrese. Děti sem chodí rády a scházejí se již od 7. hod. ranní. Jsou dobře oblečeny a jejich zdravotní stav je dobrý.
Zúčastňuje se již různých kulturních akcí v obci, oslav M D Ž, kdy přednášejí svým maminkám pěkné básničky a písně. Na ně si však přijdou o M D D, kdy pořádají různé hry a jsou obdarovány. Rovněž Ježíšek nám jim přináší dárky.
Ve škole je dodržován přísný a přesný denní režim, ke spokojenosti dětí, tak i jejich maminek, které si své miláčky odvádějí do 17. hodin.

První ředitelkou a učitelkou byla občanka z Hvězdonic Anna Kuželková, která byla obětavou a velmi pomohla maminkám aby mohly nastoupit do zaměstnání.
Přijímání tehdy byly děti i mladší dvou let
První kuchařkou byla Mařenka Urbanová která se střídala s Hyánkovou.

Prvními dětmi
Řezbová Zdena, Řezbová Eva 1 rok a 3 měsíce stará, Pohořalá Milla, Pohořal Jiří 1½ roku, Kuželka Jan, Kuželka Petr, Hyánek Oldřich, Paříčková Jitka,

Místní jednotka požární ochrany

byla založena v roce 1925 a měla 28 členů.
Měla název „Hasičský sbor Hvězdonice".
Hasičský sbor spolu s obchodníkem spolkem založili v roce 1928 kino ve Hvězdonicích v hostinci „u Pražů" pod názvem „Hasičské kino ve Hvězdonicích".
Těsně se promítaly pouze němé filmy. Příchodem zvukového pokroku bylo od r. 1936 zavedeno promítání zvukových filmů; obec Hvězdonice byla první obcí, v pošázaří s přívem na zvukové filmy. Zvukové kino zahájilo v roce 1936 v hotelu „Praha ve Hvězdonicích, pro něž měl stávající sál vešlové předpoklady. Tím změnilo také svůj název na „Kino Praha Hvězdonice" Tak působilo kino bez změny do konce války. V roce 1945 přešlo kino pod správu státního filmu v Praze, která trvala od 15. 5. 1945 do 31. 3. 1957. Za toto období byly do kina investovány značné částky na zvelebení a zpříjemnění prostředí. Bylo pořízeno nové zatáhací promítací plátno, ponožadě stávající už nevyhovovalo. Tato investice činila 40.000,- Kčs. Zakoupení nových křesel činilo 12.000,- Kčs. 1. 4. 1957 přešlo kino do správy ČSM v Hvězdonicích, která pečuje dále o jeho údržbu a zvelebování, aby poskytovalo jak zábavu, tak i kulturní přínos jeho návštěvníkům z řad místních, tak i z okolních obcí.
Na valné hromadě konané dne 15. 7. 1945 uvádí jednatel Znamenáček, že od r. 1941 nebyla konána valná hromada, neboť byl zákaz volby funkcionářů. Propouštění členů bylo dovoleno jen z důvodu přestěhování, schůze se nesměly konat. Prováděly se jen úkoly při cvičení, účast okrsků, vzkazů a nařízení,

které docházely od OHJ z Benešova a ZHJ z Prahy a od nadřízených složek.
V roce 1945 po osvobození byla znovu obnovena činnost sboru a uspořádán nábor nových členů, kterých se přihlásilo 22, takže počet členů stoupl na 50.
V roce 1953 byly zahájeny v rámci okresů, okresů a krajů soutěže o nejlepší požární družstvo. Těchto soutěží se zúčastnila i naše Jednotka po dobu 5 let s velkým úspěchem.
V r. 1953 se družstvo požárníků probojovalo až do krajského kola, které se konalo na Strakonicích, a umístilo se na 5. místě.
V r. 1954 prošlo družstvo opět okresním kolem a soutěžilo v krajském kole v Kladrubech n./Labem, kde se opět čestně umístilo na 4 místě.
V r. 1955 družstvo dosáhlo opět vítězství a postoupilo do krajského kola, které se konalo v Kralupech. 8 místo.
Potom jsme dvě družstva požární ochrany přimělo na benešovském okrese a tím získalo putovní vlajku, která byla Jednotě předána OV ČSPO za nepřetržitá vítězství po dobu 3 let.
Za tuto vzornou práci získala Jednota výstroj a výzbroj pro 2 družstva a dostala výměnou za starou stříkačku, nový, výkonný přenosný stroj.
Jednotě byla rovněž předána řada cen a diplomů a celé družstvo bylo okresem vysláno do Kutné Hory k předání řady práce okresní požární Jednotě na Kutnohorsku.
Rovněž náš dorost z řad žactva neustává v pozorné a prokazuje se v roce 1959 okresním kolem do krajské soutěže, která se konala v Lysé n./Labem, kde se též čestně umístil.

V roce 1958 byla naší Jednotě dána do opatrování nová automobilová stříkačka. V tomto roce byly též ponány přípravy na výstavbu nové požární zbrojnice. Kulturními akcemi v místě i v škole byly získány finanční prostředky v hodnotě 3232,- Kčs. Celkem bylo uspořádáno za těmito kulturními akcemi 8 zájezdů.

Za pomoci ak. st. V. občanů a členů místní Jednoty, hlavně však za pomoci odvětví závodu Stavebniny Strečno, bylo započato v akci „Z" s výstavbou zbrojnice.

Závazky k této akci byly v hodnotě 35.000,- Kčs. Hodnota díla činí 75.000,- Kčs.

Výstavbu zbrojnice je nutno hodnotit jako příkladný vzor spolupráce pracovníků na této stavbě. Což by to bylo příkladem i k jiným akcím.

V letech 1945 - 1960 zúčastnilo se družstvo požární Jednoty těchto akcí:

u požárů objektů 11 x, z toho 2 x přes řeku a to jednou v noci, pomocí bodřiček.

U lesních požárů 8 x.

Československý červený kříž.

Místní skupina československého červeného kříže ve Hvězdonicích byla založena 14.4.1950 společně pro obec Hvězdonice, Vranov a Vranovskou Zhůru, v r. 1951 se jednotlivé obce osamostatnily a založily vlastní skupiny.

Na první schůzi místní skupiny byl vznesen požadavek pro zřízení stanice první pomoci, která byla později zřízena a nachází se v budově ch. st. V. nejčilejším společenským podnikem, který ČSČK uspořádal, byla letní slavnost v r. 1951. Čisty výtěžek z této slavnosti měly být darován jako příspěvek k zakoupení sanitního vozu pro místní skupinu a na výstavbu garáže. Toho se však neuskutečnilo, neboť v té době došlo k soustředění všech sanitních vozů do okresní nemocnice v Benešově, k jejich lepšímu využití ve prospěch občanů celého okresu.

Místní skupina stanovila si pro svoji práci tyto úkoly:

1.) Proškolení členů v kursu PZO - tento kurs vedl s. Dr. Musil a sestra OV ČSČK Benešov. Odznak PZO obdrželo celkem 11 členů místní skupiny.

2.) Poskytování první pomoci - nejčastější případy byly poranění několika zlomenin jak na paní, tak i na dělní kovočlíně, dále pak hromadný úraz 3 osob při havárii traktoru u Hvězdonic. Místní skupina ČSČK zajistila též v mnohých případech místní přepravu do nemocnice. Všechny případy ošetřené místní skupinou, byly v nemocnici uznány jako dobře provedené.

3.) Skupina má 13 dárců krve, z nichž několik darovalo krev více než desetkrát, jako na příklad s. Chvojka Otto šestnáctkrát, s. Řeha Oldřich desetkrát, rovněž tak i s. Polcarová Anna. Této budou

odznečením odznakem „Dárce krve".

4.) Spolupráce s obvodním lékařem a dožkou lékařkou ve zdejší poradně.

5.) Pořádání zdravotnických přednášek spojených s promítáním filmů a za účasti lékaře.

6.) Spolupráce s N F ve Hvězdonicích, do níž se zapojují všichni členové Č.S.Č.K.
Místní skupina má 65 členů a snaží se získati další členy, jakož i další dárce krve.

Vlastenecko-dobročinná sdružená Obce Baračníků ve Hvězdonicích.

byla založena v roce 1935 a je členem Velkého sdružených Obcí Baračníků v Praze.
Účelem obce jest:
1.) šířiti a upevňovati idee baračnické.
2.) Udržovati místní staré zvyky a obyčeje a kde jich není, zavaditi a udržovati vhodné slavnostní zvyky a obyčeje a obřady, jakož i uchovávati krojové a jiné památky po našich předcích.
3.) Podporovati obhajobu území v Československu a hospodářsky je zajišťovati.
4.) Podporovati dobré názory a snášky.
Obec byla činná až do okupace v roce 1939.
Během okupace se pracovalo polajmu a činnost se rozvinula opět až po osvobození naší vlasti Sovětskou armádou v roce 1945.
Přesný seznam členů z dřívější doby není možno bezpečně zjistiti, poněvadž veškeré knihy byly za okupace zkaceny. Nový a přesný seznam je veden od r. 1955

v r. 1955	34	řádných	35 souvzdělů
1956	36	„	30 „
1957	34	„	26 „
1958	34	„	27 „
1959	32	„	25 „
1960	33	„	26 „

V roce 1945 vyplatila obec Baračníků ve Hvězdonicích na Vdovsku . . . . . 700,- Kčs

v r. 1946	ve prospěch Slezských dětí	2.000,- „
	ve prospěch Slezských dětí	1.000,- „
	rodině Hudlačkově v Hrozčicích	500,- „
	Požárníkům ve Hvězdonicích	1.000,- „
v r. 1947	Jumáku Hvězdonice	1.000,- „
	Svazu branností Hvězdonice	1.000,- „
	Okresní knihovně	500,- „
	Sociál. pomoci v Benešově	1.000,- „
	Rodině Hudlačkově	200,- „
	Velkému v Praze na sjezd Baračníků	1.000,- „
v r. 1948	Kastupujícím rolníkům z Hvězdonic	1.400,- „
	Ok. Slavoměstskou radnici	1.500,- „
	Jumáku Hvězdonice	1.000,- „
	Požárníkům	1.500,- „
v r. 1950	Pod vánoční stromek	1.000,- „
	Pohřebné a věnec	1.330,- „
v r. 1951	Pohřebné a věnec	1.350,- „
	Odbočce čsl. sov. přátelství	200,- „
	Pochod míru	360,- „
v r. 1952	Vzdělávací Svazu	500,- „
	Pohřebné a věnec	1.200,- „
v r. 1953	Pohřebné a věnec	1.600,- „

V roce 1953 v rosí míře:

	Na zmocnění hřbitova	150,- Kčs
V r.	1954 Pohřební a věnec	520,- —"—
	U.S.V. na nadělku dětem	350,- —"—
r.	1955 M.D.D. Hvězdonice	100,- —"—
	U.S.V. nadělka dětem	100,- —"—
	Pohřební a věnec	330,- —"—
r.	1956 Pohřební a věnec	330,- —"—
r.	1957 Pohřební a věnec	750,- —"—
	Požární útok na zbrojnici	200,- —"—
r.	1958 O.B. Č. Veleníce	130,- —"—
r.	1959 Pohřební	280,- —"—
	Hudbě na 1. máje	50,- —"—

O odpracovaných brigádnických hodinách jsou vedeny záznamy až od r. 1958, kdy bylo odpracováno v zemědělství, v akci „Z" v obecním parku a v lese celkem - - - - - - - 1538 hodin
v r. 1959 v parku - - - - - - - 57 —"—
nedělní směna na stadionu stadionu Zeleň 108 —"—

Následkem lidově demokratického zřízení odpadly různé podpory, jako na př. podpora českého školství v pohraničí, podpora slepým lidem a pod., takže částky, které byly dříve na tyto účely věnovány je možno jinak použíti, pokud to skromné prostředky O.B. dovolí.

O.B. ve Hvězdonicích čítá nyní 60 členů a roční příspěvek činní Kčs 6,- na člena, z čehož se odevzdává Včelobci v župě Kčs 3,-, takže pro naší obec zbývají Kčs 3,- za člena.

Pro rok 1960 stanovila si O.B. tyto závazky:
200 hodin na úpravu parku a jeho okolí a jeho udržování v nejlepším pořádku. Tento společné v parku bude odevzdáno st. stadionu Zeleň.

Budou natřeny lavičky v parku a vypáčeny květiny.
Členové pomohou při výsadbě kaštánové zbrojnice.
Pomohou při různých pracích na st. stadionu Zeleň.
Dle potřeby poskytnou pomoc ch. st. V. tak, jak bylo dosud činěno.

Výbor žen.

při M.S.V. byl ustanoven 17. 6. 1952.
Jeho úkolem je pomáhati náv. výboru v jeho úkolech a členky V.Ž. se účastnily všech akcí pořádaných v naší obci. V.Ž. byl nápomocen při zřízení mateřské školy v naší obci a převzal nad ní patronát.
Pořádal pro děti z mateřské školy nadílku Dědy Mráze a bylo dále ve spolupráci s ostatními složkami rozvěšil na ostatní dětí v obci.
V době kdy st. stadion Zeleň podchycoval ve různých pracích pomoc brigád, pracovaly členky V.Ž. při úklidu, okopávání a sklizni řepy.
Členky V.Ž. vykonávaly bezúplatně úklid obce. Úklid při přemisťování knihovny, při malování parkánu a jiné dobrá akce. V.Ž. koná od svého založení sběr odpadových surovin, aby tak pomohl naší hospodářství získati cenné suroviny. Průměrný sběr činil ročně 3,5 – 4 t.
Výtěžek za odpadové suroviny, jakož i další finanční výtěžek z kulturních a zábavných akcí, které V.Ž. pořádal, byl věnován na pohoštění dětí při oslavách ch. D.D. a oslavách ch. D.Ž. Byly zakoupeny hračky pro mateřskou školu. Dále byla věnována částka výtěžku na pohoštění pracujících lidí, kteří naší obci v r. 1957 v době povodní pomáhali.
Byla též přispěno na zakoupení nůší k výrobě maminčina pracujících rýžářů, kteří pomáhali své činnosti při asanačních pracích v našem obvodu.
V posledních 2 letech přispěval V.Ž. pravidelnou sluhu

na základě přátelské s SSSR. Na fond solidarity se ženami z kapitalistických států přispěly členky ČSŽ uspořádáním sbírky mezi ženami v obci. Výtěžek této sbírky přispěl k zajištění cesty delegátkám pracujících žen z kapitalistických států na mezinárodní konferenci žen ve Vídni.

První předsedkyní byla soudružka Kaňková Antonie do roku 1965
od roku 1965 do roku 1967 soudružka Kosinová Ludmila
od roku 1967 do roku 1968 občanka Burianová Marie
od roku 1968 květen občanka Řezbová Miluše

Od roku 1968 se mění název zvýboru žen na „Český svaz žen"

Pravidelně je od této doby pravidelně MDD, MDŽ, Mikulášské besídky pro děti s nadílkou od ČSŽ a od rodičů které si přinesou.

Každý rok je pořádán „Plesˇ" sběr železného šrotu sběr papíru a čistý výtěžek je užíván na financování všech akcí.

Pořádany jsou zájezdy do divadel pro ženy a důchodce pro děti, zájezdy za různými kulturními památkami. I tyto akce jsou financovány ČSŽ, ve většině v plném rozsahu.

Šroubárna Hvězdonice

Až do roku 1948 nacházela se továrna v rukou bývalých majitelů.

Vyráběly se zde různé druhy dílů, z nichž mnohé sloužily k výrobě dalších výrobků, jako na př. přeliv do pasteleových maturací, ruky do dělení. Dále se vyráběly závlačky a černé šrouby.

V r. 1950 bylo započato s výrobou různých druhů háčků.

V r. 1951 byla do zdejší továrny přemístěna z Vrchem u Plané výroba papírků a výplní do jízdních kol a motocyklů, pro jejichž povrchovou úpravu byla zřízena galvanovna. Hlavní zařízení pro tuto výrobu se skládalo z 1 automatu na papírky do jízdních kol a ze 3 půl. z nichž nalisované papírky pro kola motocyklů byly ručně vybírány a zářezy válcovány. 14 kalibrových automatů na opracování dílců pro myslivce byly ještě na transmisní pohon. Později byl vyměněn vylepšený provedení automatu na papírky s dosekem svěrkových parametrů, jehož 4 ks byly vyrobeny v ČZ Skalnice. Dovnitř byl vyměněn poslední kalibrových automatů ve závodě 9. května, který byl úplně automatizován a jehož 23 pracovišť vyrobily rovněž ČZ Skalnice.

V r. 1952 byla zrušena výroba černých šroubů a ruček do dělen, jakož i výroba závlaček.

V r. 1953 v dílně, kde byly vyráběny ruky a závlačky byla zavedena výroba maturačního přeliv. Taktéž byla zrušena výroba kosených dílců, až na 5 ti dílů, žebrový dílec a dílů na maturační přeliv.

V r. 1954 byl z Šmary do zdejšího závodu přemístěn stroj „Kesser" na el. svařování přeliv do panelů, kolo časem jediný z našem oboru. Do konce stroj byla